

**Pilsonības un
migrācijas lietu
pārvalde**

Publiskais pārskats 2008

Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas
Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

PUBLISKAIS PĀRSKATS

2008

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA	3
1.2. Politikas jomas un darbības virzieni	5
1.3. Izmaiņas PMLP darbībā pārskata gada laikā	7
2. DARBĪBAS REZULTĀTI	14
2.1. Pārskata gada galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu	14
2.2. Sasniegtie rezultāti	20
2.3. Budžeta programmu un apakšprogrammu rādītāju izpildes analīze	42
2.4. Informācija par pakalpojumiem	42
2.5. Informācija par Pārvaldes vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai	44
3. BUDŽETA INFORMĀCIJA	45
4. PERSONĀLS	46
5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	48
5.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai	48
5.2. Sabiedrības aptaujas rezultāti	49
5.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	50
6. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM	51
6.1. Nākamā gada prioritātes	51
6.2. Starptautiskie projekti	54
6.3. Plānotie pētījumi	55

1. PAMATINFORMĀCIJA

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (Pārvalde) ir iekšlietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts migrācijas politiku, nosaka personu tiesisko statusu valstī, veic iedzīvotāju uzskaiti un izsniedz personu apliecinājumus un ceļošanas dokumentus.

Migrācijas politikas veidošana Latvijā tika uzsākta pēc valstiskās neatkarības atjaunošanas, 1991.gada 19.aprīlī ar Ministru Padomes lēmumu izveidojot Latvijas Republikas Ministru Padomes Migrācijas lietu departamentu. Šis datums ir uzskatāms par Latvijas migrācijas dienesta dibināšanas dienu.

1991.gada novembrī migrācijas dienests uzsāka darbu Jelgavā, Daugavpilī, Krāslavā, Tukumā, Liepājā, Ventspilī un Rīgā, bet 1992.gada sākumā Migrācijas lietu departaments tika likvidēts un tā vietā izveidots Pilsonības un imigrācijas departaments (PID) Tieslietu ministrijas pakļautībā.

Sākotnēji migrācijas dienests nodarbojās tikai ar migrācijas politikas veidošanu, taču pakāpeniski tam tika uzticētas aizvien jaunas funkcijas. 1991.gada 11.decembrī Latvijas Republikas Augstākā Padome pieņēma likumu "Par iedzīvotāju reģistru", nosakot, ka Reģistra izveidošanu un izmantošanu vada PID. Ar šo brīdi migrācijas dienesta vēsturē sākās jauns posms, jo iedzīvotāju reģistrācijas process Latvijā bija kaut kas jauns un nezināms. Īsā termiņā – līdz 1993.gadā paredzētajām piektās Saeimas vēlēšanām – bija nepieciešams reģistrēt ne tikai apmēram 2,6 miljonus Latvijas iedzīvotāju, bet reģistrācijas procesā nošķirt Latvijas pilsoņus no personām, kuras nav šīs valsts pilsoņi, kā arī nošķirt tās personas, attiecībā uz kurām likums "Par iedzīvotāju reģistru" nav piemērojams..

Tāpēc 1992.gadā tika uzsākts intensīvs darbs pie teritoriālo nodaļu izveidošanas, personāla komplektēšanas un teritoriālo nodaļu materiāli tehniskās bāzes nodrošināšanas. 1992.gada aprīlī darbu uzsāka Ogres, Tukuma, Liepājas, kā arī Rīgas Vidzemes priekšpilsētas un Centra rajona nodaļas, bet maijā teritoriālās nodaļas tika atvērtas gandrīz visos Latvijas rajonos.

Paralēli tika veikta migrācijas procesu kontrole. 1992.gadā stājās spēkā likums "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku iecelšanu un uzturēšanos Latvijā", 1993.gada februārī - Latvijas Republikas Ministru Padomes lēmums "Par iecelšanas vīzu izsniegšanas kārtību un robežu šķērsojošo personu kontroli Latvijā". Pieauga darbinieku skaits - 1993.gada februārī departamentā kopumā strādāja jau 679 darbinieki.

1992.gada 30.jūnijā departaments pārgāja valsts ministra J.Dinēviča pakļautībā, bet vēl pēc gada - 1993.gada 3.augustā – PID ar Ministru kabineta lēmumu tika nodots iekšlietu ministrijas pakļautībā.

1994. gada maijā departaments no Iekšlietu ministrijas Policijas departamenta pārņēma pasu izsniegšanas funkciju, un darbinieku skaits pieauga līdz 851 cilvēkam.

1997.gadā Pilsonības un imigrācijas departaments tika pārdēvēts par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi un kļuva par Iekšlietu ministrijas pārraudzības iestādi.

1997.gada aprīlī tika atklāts moderns, mūsdienu prasībām atbilstošs Pasu centrs Rīgā un uzsākta centralizēta Latvijas nepilsoņu pasu izsniegšana.

1998.gada janvārī pārvaldes sastāvā izveidoja Bēgļu lietu centru, un Latvija uzsāka pieteikumu pieņemšanu bēgļa statusa piešķiršanai.

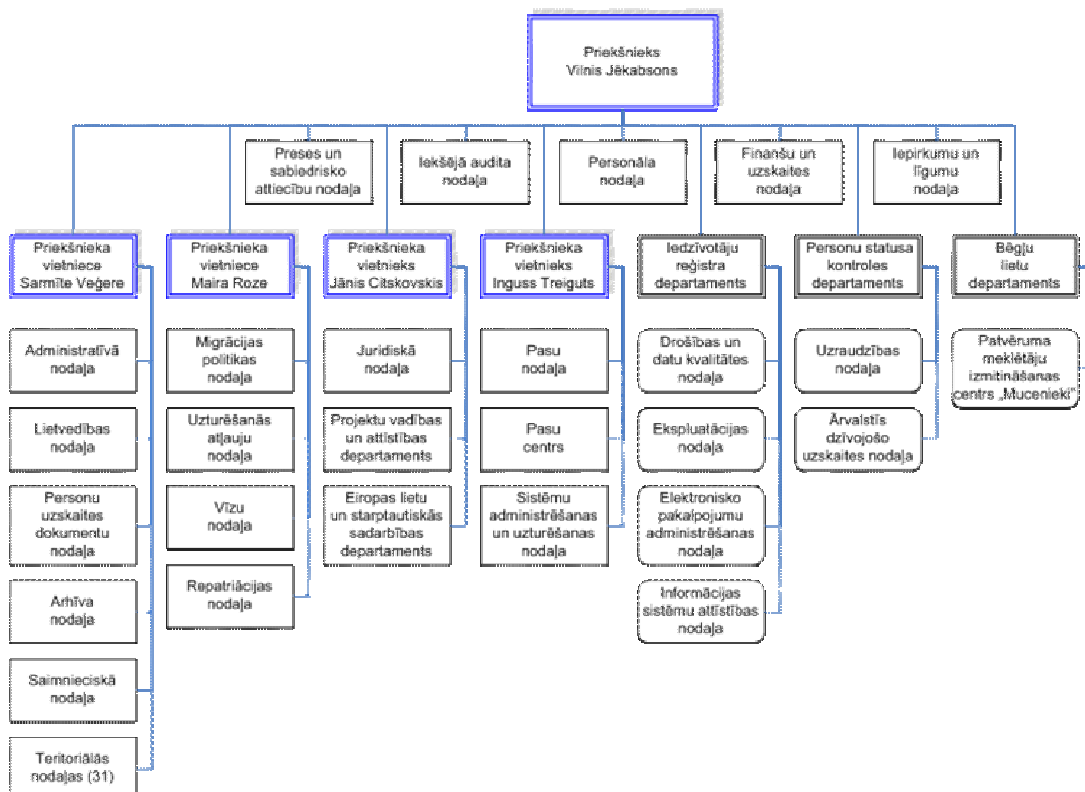
2003.gada 1.jūlijā tika ieviesta vienkārša un demokrātiska dzīvesvietas deklarēšanas sistēma, kas nomainīja jau novecojušo *piaraksta* sistēmu.

Ar 2007.gadu PMLP sāka izsniegt jauna veida pasēs, kurās iekļauti personas biometriskie dati – sejas digitāls attēls un divu pirkstu nospiedumu digitāls attēls.

Pārskata periodā Pārvaldē kopumā strādāja gandrīz 600 darbinieki, nodrošinot iedzīvotāju apkalpošanu 31 teritoriālajā nodaļā visā Latvijā un 30 centrālā aparātā struktūrvienībās.

1.attēls

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes struktūras shēma pārskata periodā

1.1. Politikas jomas un darbības virzieni

Saskaņā ar normatīvajiem aktiem Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei ir šādas funkcijas:

- īstenot valsts migrācijas un patvēruma politiku;
- nodrošināt ledzīvotāju reģistra sistēmas uzturēšanu un iedzīvotāju uzskaiti;
- noteikt personu tiesisko statusu valstī;
- izsniegt personu apliecinošus un ceļošanas dokumentus.

Īstenojot valsts migrācijas un patvēruma politiku, Pārvalde veic šādus uzdevumus:

- izstrādā un pilnveido normatīvos aktus migrācijas un patvēruma jomā;
- analizē migrācijas un patvēruma procesus un citu valstu pieredzi migrācijas jautājumu risināšanā;
- sadarbībā ar citām valsts un pašvaldību institūcijām kontrolē ārzemnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijā;
- sadarbojas ar starptautiskām organizācijām un nevalstiskajām organizācijām, kā arī citu valstu migrācijas dienestiem;
- lemj par ielūgumu, vīzu, uzturēšanās atļauju un Eiropas Savienības dalībvalstu, Eiropas Ekonomikas zonas valstu un Šveices Konfederācijas pilsoņu reģistrācijas apliecību izsniegšanu un anulēšanu, kā arī darba atļauju izsniegšanu ārzemniekiem;
- sniedz nacionālās un VISION konsultācijas citām Šengenas līguma dalībvalstīm atbilstoši Kopējai konsulārajai instrukcijai¹;
- savas kompetences ietvaros veic darbības Šengenas informācijas sistēmā;
- konsultē par izceļošanu uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs, kā arī organizē izceļotāju pabalstu piešķiršanu Krievijas militārajiem pensionāriem un viņu ģimenes locekļiem;
- lemj par izbraukšanas rīkojumu un lēmumu par piespiedu izraidīšanu izsniegšanu, atcelšanu vai to izpildes atlikšanu;
- atbilstoši kompetencei izskata jautājumus un pieņem lēmumus par ieceļošanas lieguma noteikšanu, atcelšanu vai samazināšanu;
- savas kompetences ietvaros piedalās patvēruma meklētāju uzņemšanas procesā un nodrošina patvēruma meklētāju izmitināšanu;

¹ Kopīgā konsulārā instrukcija diplomātiskajām pārstāvniecībām un konsulārajiem dienestiem attiecībā uz vīzām (Eiropas Kopienų Oficiālais Vēstnesis, 2005, C 326, 1–149.lpp.)

- lemj par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu un izsniedz personu apliecinošus dokumentus, kā arī lemj par pabalsta piešķiršanu bēgļiem un personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss;
- sadarbībā ar citām valsts, pašvaldību institūcijām un nevalstiskajām organizācijām nodrošina bēgļu integrāciju;
- pieņem dokumentus repatriācijai, piešķir repatrianta statusu, piešķir pabalstus repatriantiem, kā arī veic ar repatriantu adaptāciju saistītos pasākumus.

Nosakot personu tiesisko statusu valstī, PMLP veic šādus uzdevumus:

- izstrādā un pilnveido normatīvos aktus personu tiesiskā statusa jomā;
- izskata jautājumus un pieņem lēmumus par personu piederību Latvijas pilsoņu, Latvijas nepilsoņu vai bezvalstnieku kopumam, izņemot gadījumus, ja par piederību Latvijas pilsoņu kopumam lemj Saeima vai Ministru kabinets;
- izskata jautājumus un pieņem lēmumus par Latvijas nepilsoņa un bezvalstnieka statusa zaudēšanu;
- izskata pieprasījumus par personu tiesiskā statusa pārbaudi un sniedz atzinumus par atgriešanās atļauju izsniegšanu;
- sniedz atzinumus Naturalizācijas pārvaldei par Latvijas pilsonības pretendentu atbilstību Pilsonības likuma prasībām.

Nodrošinot personu apliecinošu un ceļošanas dokumentu izsniegšanu, PMLP veic šādus uzdevumus:

- izstrādā un pilnveido normatīvos aktus personu apliecinošu dokumentu jomā;
- izsniedz ceļošanas dokumentus Latvijas pilsoņiem, Latvijas nepilsoņiem, bēgļiem, personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss, un bezvalstniekiem, kuri saņēmuši atļauju uzturēties Latvijā;
- sagatavo priekšlikumus jaunu personu apliecinošu dokumentu ieviešanai vai esošo nomaiņai, nodrošinot Latvijas personu apliecinošo un ceļošanas dokumentu atbilstību starptautiskajiem standartiem;
- uzskaita personu apliecinošos un ceļošanas dokumentus;
- aktualizē informāciju par personu apliecinošiem dokumentiem FADO datu bāzē.

Nodrošinot iedzīvotāju uzskaiti, PMLP veic šādus uzdevumus:

- izstrādā un pilnveido normatīvos aktus ledzīvotāju reģistra jomā;
- reģistrē personas ledzīvotāju reģistrā un pārbauda reģistrējamo personu sniegtās ziņas, aktualizē un apstrādā Reģistrā iekļautās ziņas;
- uztur un pilnveido personu uzskaites dokumentu arhīvu (iedzīvotāju reģistra pirmuzskaites lietu arhīvu un Personu lietu arhīvu);
- uztur un pilnveido PMLP pārziņā esošās informācijas sistēmas:
  - Vienotās migrācijas informācijas sistēmu (VMIS) un tās apakšsistēmas;
  - Pasu informācijas sistēmu (PISIS/BIPS);
  - Vienoto vīzu informācijas sistēmu (VVIS) un tās apakšsistēmas;
  - Nacionālo vīzu informācijas sistēmu (NVIS);
  - Vēlētāju reģistra informācijas sistēmu;
  - Nacionālās pretošanās kustības dalībnieku un politiski represēto personu datu bāzes.
- nodrošina Vēlētāju reģistrā iekļauto ziņu apstrādi, vēlēšanu sarakstu pārbaudi, paziņojumu sagatavošanu nosūtīšanai un vēlētāju sarakstu sagatavošanu un izsniegšanu vēlēšanu komisijām vēlēšanu un tautas nobalsošanu sekmīgai norisei;
- administrē PMLP pārziņā esošo informācijas sistēmu lietotājus;
- auditē PMLP pārziņā esošās informācijas sistēmas;
- slēdz līgumus un starpresoru vienošanās par ziņu sniegšanu no ledzīvotāju reģistra tiešsaistē;
- nodrošina elektronisko pakalpojumu administrēšanu, pilnveidošanu un lietotāju apmācības;
- pārbauda nacionālās pretošanās kustības un politiski represēto personu iesniegumus;
- normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā sniedz fiziskām personām, komersantiem, pašvaldībām un valsts pārvaldes institūcijām nepieciešamās ziņas.

1.2. Izmaiņas PMLP darbībā pārskata gada laikā

2007.gada beigās, atceļot robežkontroli uz iekšējās sauszemes un jūras robežas, bet 2008.gada 31.martā - uz gaisa robežas, Latvija pilnībā pievienojās Šengenas līguma

zonai. Saistībā ar šo notikumu pārskata periodā Pārvaldes kompetencē tika nodota vairāku jaunu uzdevumu izpilde:

- pieņemt lēmumus par ziņojuma iekļaušanu Šengenas informācijas sistēmā (SIS), lai liegtu ārzemnieka ieceļošanu un uzturēšanos Šengenas dalībvalstīs;
- izveidot un iekļaut SIS ziņojumus, ja pieņemts lēmums, lai liegtu personai ieceļošanu un uzturēšanos dalībvalstīs;
- labot vai dzēst informāciju par ziņojumiem, kas SIS iekļauts, lai liegtu iespēju ieceļot un uzturēties dalībvalstīs;
- veikt VISION konsultācijas ar citām Šengenas līguma dalībvalstīm atbilstoši Kopējai konsulārajai instrukcijai².

Saistībā ar jaunajiem uzdevumiem Pārvalde 2008.gadā gan pilnveidoja tiesisko regulējumu, gan arī veica reorganizāciju ar mērķi optimizēt funkciju izpildi un samazināt valsts budžeta izdevumus. Tāpat Pārvalde aktīvi iesaistījās Eiropas Savienības līdzfinansēto projektu īstenošanā.

Tiesiskā regulējuma pilnveidošana

Lai pilnveidotu tiesisko bāzi, kas reglamentē Pārvaldes funkciju izpildi, pārskata periodā izstrādāti divi informatīvie ziņojumi un 13 normatīvo aktu projekti. Tiesību aktu pilnveidošana pārskata periodā galvenokārt bija vērsta uz Šengenas *acquis* prasību ieviešanu nacionālajos normatīvajos aktos.

Izmaiņas migrācijas un patvēruma jautājumu tiesiskajā regulējumā

Lai izpildītu Šengenas līguma prasības, pārskata periodā izstrādāti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.183 „**ielūgumu apstiprināšanas kārtība**”³. Grozījumi paredz, ka tās dalībvalstis, kuras pārstāvēs Latvijas Republiku Šengenas vīzu izsniegšanā, kā vienu no pamatdokumentiem vīzas pieprasīšanai varēs izmantot Pārvaldē apstiprinātu ielūgumu. Grozījumi izstrādāti, lai Latvijas Republiku pārstāvošo citu Šengenas līguma dalībvalstu diplomātisko vai konsulāro pārstāvniecību amatpersonām dotu pieeju Vienotajā vīzu informācijas sistēmā iekļautajiem datiem par apstiprinātajiem ielūgumiem, kā arī dotu izvēles iespēju uzaicinātājam un viņa uzlūgtajai personai saņemt no šīs datu bāzes izdrukātu ielūgumu arī papīra formā. Lai pilnībā ieviestu Šengenas *acquis* prasības, normatīvā akta projektā iekļauta arī norma par ielūguma neapstiprināšanu vai apstiprināta ielūguma atcelšanu tiem ārzemniekiem, kuru dati ir iekļauti SIS nolūkā atteikt ieceļošanu.

² [\(2005/C 326/01\) Kopīgā konsulārā instrukcija diplomātiskajām pārstāvniecībām un konsulārajiem dienestiem attiecībā uz vīzām](#)

³ [MK noteikumi Nr.69 \(05.02.2008\) Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 15.aprīļa noteikumos Nr.183 "Ielūgumu apstiprināšanas kārtība"](#), ("LV", 22 (3806), 08.02.2008.) [spēkā ar 09.02.2008.]

2008.gadā izstrādāti arī Ministru kabineta noteikumi Nr.365 „Kārtība, kādā veic pieejamās informācijas pārbaudi, izskatot ārzemnieka vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieprasījuma dokumentus”⁴. Normatīvajā aktā iekļautas papildu pārbaūžu procedūras un termiņi, kas jāievēro, izsniedzot vīzas, kas derīgas Latvijas Republikā, kā arī vīzas, kas derīgas citās Šengenas līguma dalībvalstīs. Normatīvajā aktā nav paredzētas būtiskas izmaiņas uzturēšanās atļauju pieprasījumu papildu pārbaudēm.

Lai ieviestu Eiropas Savienības prasību, ka starp vienotas iecelšanas vīzas piešķiršanai iesniedzamajiem dokumentiem nepieciešama arī ceļojumu medicīniskā apdrošināšana, pārskata periodā izstrādāti Ministru kabineta noteikumi Nr.591 „Ārzemnieku veselības apdrošināšanas noteikumi”⁵. Tie paredz, ka ārzemnieka veselības apdrošināšanas polisei jābūt derīgai ne tikai Latvijas Republikā, bet arī citās Šengenas līguma dalībvalstīs atbilstoši vīzā norādītajam derīguma termiņam.

2008.gadā izstrādātie un pieņemtie grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.217 „Vīzu noteikumi”⁶ ievieš Eiropas Savienības prasības⁷ par vīzu izsniegšanu uz Šengenas valstu ārējās robežas. Grozījumi paredz, ka vīzu izsniegšana notiek tikai tajos robežkontroles punktos, kas atrodas uz Šengenas valstu ārējās robežas.

Pārskata periodā izstrādāts arī likumprojekts „Grozījums Imigrācijas likumā”⁸, kas nosaka, ka darba atļauja nav nepieciešama, ja ārzemnieks likumīgi strādā kādā citā Eiropas Savienības dalībvalstī, Eiropas Ekonomikas zonas valstī vai Šveices Konfederācijā un darba devējs viņu norīko darbā pakalpojumu sniegšanai Latvijā.

Jaunizstrādātie Ministru kabineta noteikumi Nr.222 “Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem”⁹ nosaka valsts nodevas apjomu par ilgtermiņa vīzas un ilgtermiņa vīzas, kas derīga kā īstermiņa vīza, pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu, kā arī par precizējumu izdarīšanu izsaukuma pieteikumā. Stājoties spēkā šiem noteikumiem, palielināta valsts nodeva par uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu paātrinātā kārtībā un precizētas valsts nodevas

⁴ MK noteikumi Nr.365 (26.05.2008) "Kārtība, kādā veic pieejamās informācijas pārbaudi, izskatot ārzemnieka vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieprasījuma dokumentus", ("LV", 83 (3867), 29.05.2008.) [spēkā ar 30.05.2008.]

⁵ MK noteikumi Nr.591 (2008.gada 28.jūlijs) "Ārzemnieku veselības apdrošināšanas noteikumi", ("LV", 117 (3901), 31.07.2008.) [spēkā ar 01.08.2008.]

⁶ MK noteikumi Nr.679 (25.08.2008) "Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumos Nr.217 "Vīzu noteikumi", ("LV", 134 (3918), 29.08.2008.) [spēkā ar 30.08.2008.]

⁷ Padomes regula (EK) Nr. 415/2003 (2003. gada 27. februāris) par vīzu izsniegšanu uz robežas, tostarp par šādu vīzu izsniegšanu jūrniekiem tranzītā

⁸ Likums "Grozījums Imigrācijas likumā" (08.05.2008), LV, 80 (3864), 23.05.2008.) [spēkā ar 06.06.2008.]

⁹ MK noteikumi Nr.222 (01.04.2008) "Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem", LV, 52 (3836), 03.04.2008.) [spēkā ar 04.04.2008.]

likmes alternatīvo statusu saņēmušo ārzemnieku ģimenes locekļiem. Tāpat atcelts atbrīvojums no valsts nodevas nomaksas saskaņā ar paritātes principu, kā arī atsevišķu personu grupām, ja lēmums tiek pieņemts paātrinātā kārtībā.

Pārskata periodā izstrādātie **grozījumi Repatriācijas likumā**¹⁰ precizē likuma normas atbilstoši administratīvi teritoriālajam iedalījumam. Grozījumi stāsies spēkā 2009.gada 1.jūlijā, vienlaikus ar administratīvi teritoriālo reformu.

2008.gadā turpinājās darbs pie likumprojekta „**Patvēruma likums**” virzības nodrošināšanas Saeimā, gatavojot likumprojektu izskatīšanai 2.lasījumā.

Izmaiņas personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas tiesiskajā regulējumā

Izmaiņas personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas tiesiskajā regulējumā pārskata periodā veiktas, lai vairotu Latvijas personu apliecinošu dokumentu uzticamību starptautiskajā vidē, kā arī saistībā ar sekundāro biometrijas datu – personas pirkstu nospiedumu digitālo attēlu – iekļaušanu pasēs no 2008.gada rudens.

Grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.775 „**Pasu noteikumi**”¹¹ paredz, ka Latvijas pilsoņa pase, kura izdota laikposmā no 2002.gada 1.jūlija līdz 2007.gada 19.novembrim un kuras derīguma termiņš ir 50 gadu, un nepilsoņa pase, kura izdota laikposmā no 1997.gada 10.aprīļa līdz 2007.gada 19.novembrim un kuras derīguma termiņš ir 50 gadu, sākot ar 2010.gada 1.novembri nav derīga ceļošanai, izņemot ceļošanu uz valstīm, kas piemēro Šengenas *acquis* noteikumus par robežkontroles atcelšanu uz iekšējām robežām.

Šie grozījumi ieviesti, jo saskaņā ar iepriekš spēkā esošajiem noteikumiem līdz 2007.gada 20.novembrim personām, kuras pasēs izsniegšanas brīdī bija sasniegušas 60 gadu vecumu, pasēs izsniedza ar derīguma termiņu 50 gadi. Ņemot vērā, ka ārvalstīs pase pamatā ir ceļošanas dokuments ar derīguma termiņu 5 vai 10 gadi, ir bijuši gadījumi, kad ārvalstu robežsargi aiztur personas, kuru pasēm derīguma termiņš ir 50 gadi, tādējādi kavējot un apgrūtinot personām ceļošanu.

Izmaiņas iedzīvotāju uzskaites un ledzīvotāju reģistra tiesiskajā regulējumā

Pārskata periodā veiktās izmaiņas iedzīvotāju uzskaites un ledzīvotāju reģistra darbības jomā ir vērstas un plašāku mūsdienu informācijas tehnoloģiju iespēju izmantošanu pakalpojumu sniegšanā, kā arī ar mērķi mazināt administratīvo slogu iedzīvotājiem.

Ar **grozījumiem Ministru kabineta noteikumos Nr.322 „Iedzīvotāju reģistrā iekļauto ziņu izsniegšanas kārtība”**¹² tika ieviests jauns elektroniskais pakalpojums, kura ietvaros uzņēmējiem un grāmatvežiem ir iespējams ērti iegūt ledzīvotāju reģistra datus par

¹⁰ Likums "Grozījums Repatriācijas likumā" (11.12.2008.), LV, 196 (3980), 17.12.2008. [spēkā ar 01.07.2009.]

¹¹ MK noteikumi Nr.449 (17.06.2008) "Grozījumi Ministru kabineta 2007.gada 13.novembra noteikumos Nr.775 "Pasu noteikumi", LV, 98 (3882), 27.06.2008. [spēkā ar 28.06.2008.]

¹² MK noteikumi Nr.749 (15.09.2008) "Grozījums Ministru kabineta 2003.gada 17.jūnija noteikumos Nr.322 "Iedzīvotāju reģistrā iekļauto ziņu izsniegšanas kārtība", LV, 146 (3930), 19.09.2008. [spēkā ar 20.09.2008.]

pašvaldību, kurā dzīvesvietu ir deklarējis konkrētais darba ņēmējs. Šis pakalpojums domāts galvenokārt Rīgas, Ventspils un Liepājas uzņēmējiem, jo šīm pašvaldībām ir īpaša nodokļu iekasēšanas kārtība, ko akceptējusi Finanšu ministrija. Tādēļ šo pašvaldību darba devējiem ir nepieciešama aktualizēta informācija par darba ņēmēja deklarētās dzīvesvietas adresi uz kalendāra gada 1.janvāri. Ieviešot šo pakalpojumu, Pārvalde arī ir izpildījusi Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānā¹³ doto uzdevumu par prasību vienkāršošanu attiecībā uz algas nodokļu grāmatiņā iekļaujamām ziņām.

Savukārt grozījumi **Dzīvesvietas deklarēšanas likumā**¹⁴ paredz, ka dzīvesvietu deklarēt var tikai Latvijas Republikas teritorijā, kā arī precīzē to personu loku, kurām ir pienākums deklarēt dzīvesvietu. No likuma svītrotā prasība, personai deklarējoties, iesniegt informāciju par savu bijušo deklarēto dzīvesvietu.

Tāpat likums papildināts ar noteikumu, ka elektroniski dzīvesvietas deklarāciju var iesniegt, tikai izmantojot speciālu tiešsaistes formu.

Lai novērstu apgrūtinājumu iedzīvotājiem gadījumos, ja kāda persona nelikumīgi deklarējusi dzīvesvietu citas personas īpašumā, Dzīvesvietas deklarēšanas likums papildināts ar normu, kas paredz lēmuma par ziņu par deklarēto dzīvesvietu anulēšanu nekavējošu izpildi.

Funkciju optimizācija un darbības uzlabošana

Lai paplašinātu Pārvaldes kontroles un uzraudzības iespējas, 2008.gadā izstrādāti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.811 „**Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes nolikums**”¹⁵, ietverot regulējumu, kas nosaka Pārvaldes kompetenci administratīvā pārkāpuma protokolu sastādīšanā.

Ar grozījumiem Pārvaldei dotas tiesības sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolus par dzīvošanu bez pases vai deklarētas dzīvesvietas; pases tīšu bojāšanu, nolaidīgu glabāšanu vai tādas pases lietošanu, kuras vietā izsniegta jauna pase; pases nelikumīgu atņemšanu vai paņemšanu kļūdā; ledzīvotāju reģistrā iekļaujamo ziņu savlaicīgu nepaziņošanu; prettiesisku rīcību ar ziņām, kas saņemtas no ledzīvotāju reģistra; apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu dzīvesvietas deklarēšanas iestādēm; uzturēšanās atļaujas saņemšanai sniegto ziņu izmaiņu nepaziņošanu; uzturēšanās atļaujas neregistrēšanu; uzturēšanos Latvijā bez derīgas vīzas, uzturēšanās atļaujas vai derīga ceļošanas dokumenta, kā arī par nodrošināšanu ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā.

¹³ <http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=17804>

¹⁴ Likums "Grozījumi Dzīvesvietas deklarēšanas likumā" (04.12.2008), LV, 200 (3984), 23.12.2008.) [spēkā ar 06.01.2009.]

¹⁵ MK noteikumi Nr.771 (22.09.2008) "Grozījums Ministru kabineta 2006.gada 3.oktobra noteikumos Nr.811 "Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes nolikums", LV, 150 (3934), 26.09.2008.) [spēkā ar 27.09.2008.]

Efektīvai un optimālai Pārvaldes funkciju izpildei pārskata gadā veikta arī iestādes **struktūras reorganizācija**.

Lai uzlabotu klientu apkalpošanu un nodrošinātu pārskatāmu lēmumu pieņemšanas procesu, reorganizēts Ārzemnieku apkalpošanas departaments un Rīgas rajona nodaļa, izveidojot Rīgas 1.nodaļu, kuras pamatuzdevums ir pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem, un Uzturēšanās atļauju nodaļu un Vīzu nodaļu, kuru kompetencē nodota migrācijas lietu izskatīšana un lēmumu pieņemšana.

Pārskata gadā reorganizēts arī Personu statusa kontroles departaments, likvidējot Personu lietu apstrādes nodaļu un izveidojot Personu uzskaites dokumentu nodaļu, kuras pamatuzdevums ir nodrošināt centralizētu dokumentu uzglabāšanu un optimālu personu lietu un pirmuzskaites lietu apri.

Pilnveidojot Pārvaldes informācijas sistēmu administrēšanu, reorganizēta Pasu nodaļa un ledzīvotāju reģistra departamenta Programmēšanas nodaļa, izveidojot patstāvīgas centrālās struktūrvienības - Sistēmu administrēšanas un uzturēšanas nodaļu un ledzīvotāju reģistra departamenta Informāciju sistēmu attīstības nodaļu.

Lai uzlabotu Pārvaldes īstenoto projektu uzraudzību, reorganizēta Projektu nodaļa, izveidojot Projektu vadības un attīstības departamentu.

Finanšu līdzekļu taupības nolūkā Rīgā pārskata periodā samazināts teritoriālo nodaļu skaits, likvidējot Rīgas Ziemeļu rajona nodaļu.

Starptautiskie projekti

2008.gadā Pārvalde īstenoja Eiropas Bēgļu fonda projektu „Pakalpojumu sniegšanas iespēju pilnveidošana patvēruma meklētājiem, bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu” un divus *Transition Facility* projektus:

- Imigrācijas reģistra dokumentu aprites, apstrādes un drošas uzglabāšanas uzlabošana;
- Administratīvās rīcībspējas paaugstināšana vīzu izsniegšanas, imigrācijas un SIS II ieviešanas jomā.

EBF projekta „Pakalpojumu sniegšanas iespēju pilnveidošana patvēruma meklētājiem, bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu” ietvaros pārskata periodā veikts plašs darbību loks, lai pilnveidotu un uzlabotu iespējas saņemt medicīnisko un psiholoģisko palīdzību, tulku pakalpojumus Latvijas patvēruma sistēmā, kā arī praktiski uzlabotu dzīves apstākļus patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā “Mucenieki”. Projekta kopsumma ir 239 421 eiro, tai skaitā EBF finansējums 179 566 eiro un PMLP līdzfinansējums 59 855 eiro.

TF projekts „Imigrācijas reģistra dokumentu aprites, apstrādes un drošas uzglabāšanas uzlabošana” tika īstenots no 2007.gada 9.novembrim līdz 2008.gada 8.decembrim un tā mērķis bija nodrošināt personas datu efektīvu aizsardzību un citu imigrācijas lietu apriti, to apstrādi un uzglabāšanu Pārvaldē.

Projekta rezultātā izstrādāts Rīcības plāns ar 45 konkrētiem priekšlikumiem, kā pilnveidot personu datu aizsardzību un IT drošības risku pārvaldību Pārvaldē; 85 Pārvaldes darbinieki apmācīti par datu aizsardzības jautājumiem; izstrādāti ieteikumi izmaiņām datu aizsardzības likumdošanā, kas atbilst jaunākajām likumdošanas tendencēm Eiropā, kā arī paplašinātas Pārvaldes personāla zināšanas par tehniskajām prasībām personas datu aizsardzības nodrošināšanai imigrācijas lietu aprites, apstrādes un uzglabāšanas procesā.

Kopējais finansējums 233 077 Ls, tai skaitā ārvalstu finanšu palīdzība (ES finansējums) 210 841 Ls, bet Latvijas puses līdzfinansējums 22 236 Ls.

TF projekts „Administratīvās rīcībspējas paaugstināšana vīzu izsniegšanas, imigrācijas un SIS II ieviešanas jomā” tika īstenots sadarbībā ar Nīderlandes Tieslietu ministrijas imigrācijas un naturalizācijas dienestu no 2007.gada jūnija līdz 2008.gada jūlijam. Projekta mērķis bija uzlabot Latvijas normatīvo aktu atbilstību Šengenas *acquis* prasībām vīzu izsniegšanas, migrācijas un SIS II jomās. Projekta ietvaros Nīderlandes eksperti dalījās pieredzē un apmācīja Pārvaldes un citu Latvijas iestāžu un organizāciju speciālistus likumdošanas un administratīvās organizācijas jautājumos. Projekta laikā tika izstrādāta rokasgrāmata procesu vadībai un analīzei, kā arī apmācību kursi. Tāpat projekta ietvaros tika pilnveidota Baltijas valstu sadarbība.

Projekta kopējais finansējums – 343 078 eiro, tai skaitā 40 361 – nacionālais līdzfinansējums.

2. DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Pārskata gada galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu

Veidot un realizēt valsts politiku migrācijas un patvēruma jomā, izpildot Eiropas Savienības tiesību aktu prasības

Ievērojot Eiropas Savienības izvirzītās prioritātes migrācijas un patvēruma jomā, Pārvalde pārskata gadā veica uzdevumus Eiropas Savienības tiesību aktu ieviešanai, kā arī turpināja realizēt Indikatīvajā rīcības plānā Šengenas *acquis* prasību īstenošanai noteiktos uzdevumus.

Lai nodrošinātu SIS darbību, 2008.gadā pilnveidota Nacionālā Vīzu informācijas sistēma un uzstādīts nacionālais pieejas punkts datu apmaiņai ar Eiropas Savienības Centrālo vīzu informācijas sistēmu.

Tāpat 2008.gadā tika uzsākta VISION konsultāciju sniegšana, izmantojot Nacionālo vīzu informācijas sistēmu. VISION konsultācijas ir Šengenas līguma dalībvalsts vīzu izsniedzējierīcības iepriekšējās konsultācijas ar savas valsts centrālo iestādi vai citu Šengenas līguma dalībvalstu centrālajām iestādēm par Šengenas vīzu vai nacionālo ilgtermiņa vīzu, kas vienlaikus derīgas kā Šengenas īstermiņa vīzas, izsniegšanu. Šengenas līguma dalībvalstis VISION konsultācijas veic atsevišķu personu grupām (piemēram, pēc vīzas pieprasītāja pilsonības vai noteiktām personu kategorijām – pēc vecuma, profesijas vai pēc noteiktu veidu pasēm). Konsultāciju procesā ir iesaistītas par ārzemnieku ieceļošanu valstī atbildīgās iestādes un valsts drošības iestādes, kas izvērtē iespējamos riskus, galvenokārt valsts drošības un imigrācijas riskus.

Analizējot migrācijas tendences Latvijā un Eiropā, Pārvalde pārskata periodā izstrādāja informatīvo ziņojumu „Par ekonomisko migrāciju Baltijas valstīs”¹⁶, kas paredz veidot tādu valsts migrācijas politiku nodarbinātības jomā, kas balstīta uz iekšējā darba tirgus aizsardzības principu. Ziņojumā izteikti priekšlikumi deleģēt Ministru kabinetam tiesības lemt par tām profesijām, kuru pārstāvjus no ārvalstīm varētu piesaistīt ar vienkāršotu procedūru, kā arī ieviest vienas pieturas aģentūras principu Nodarbinātības valsts aģentūras un Pārvaldes darbā šajā jomā. Ziņojumā piedāvāti iespējamie varianti valsts nodevas samazināšanai par uzturēšanās un darba atļauju noformēšanu.

¹⁶ Informatīvais ziņojums par ekonomisko migrāciju Baltijas valstīs, izskatīts MK 29.04.2008, MK sēdes protokols Nr. 28, 2008.gada 29.aprīlis

Efektīvas patvēruma sistēmas funkcionēšana un patvēruma meklētāju tiesību nodrošināšana saskaņā ar ES prasībām

Īstenojot Eiropas Bēgļu fonda projekta „Pakalpojumu sniegšanas iespēju pilnveidošana patvēruma meklētājiem, bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu” ietvaros veikti šādi pasākumi:

- **izstrādāts rīcības modelis**, kas dos iespēju personām, kas ieradušās Latvijā, lai lūgtu patvērumu (t.i. patvēruma meklētājiem), saņemt primārās veselības aprūpes un neatliekamās medicīniskās palīdzības pakalpojumus;
- nodrošināta iespēja patvēruma meklētājam, bēglim un personai, kurai piešķirts alternatīvais statuss, nepieciešamības gadījumā papildus valsts garantētajai veselības aprūpei **saņemt sekundārās veselības aprūpes pakalpojumus un medikamentus**;
- lai nodrošinātu patvēruma meklētājiem iespēju paskaidrot iemeslus, kāpēc viņi pametuši savu valsti un lūdz aizsardzību Latvijā, **izveidota sistēma tulkošanas nodrošināšanai patvēruma procedūras ietvaros**. Sistēmas izveide dod iespēju operatīvi tulkot gan patvēruma meklētāju stāstīto, gan arī dokumentus, ko tie iesnieguši.

Lai optimizētu lekšlietu ministrijas atbildīgo dienestu sadarbību un ieviestu Padomes 2000.gada 11.decembra Regulu (EK) Nr.2725/2000 „Par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas „Eurodac” izveidi”, Pārvalde pārskata periodā nodeva Valsts robežsardzei nacionālo kontaktpunktu, nodrošinot, ka par *Eurodac* darbību Latvijā ir atbildīga viena institūcija.

leviest Eiropas Padomes 2004.gada 13.decembra regulas prasības, kas nosaka, ka Eiropas Savienības dalībvalstu izsniegtās pasēs obligāti iekļaujami personas biometrijas dati – sejas digitāls attēls un divi pirkstu nospiedumu digitāli attēli

Pārvalde uzsāka Eiropas Savienības prasībām un starptautiskajiem standartiem atbilstošu pasu izsniegšanu 2007.gada 20.novembrī. Ar 2008.gada 15.septembri **uzsākta otrās paaudzes elektronisko pasu izsniegšana**, kuru mikroshēmās iekļauti personas pirkstu nospiedumu digitālie attēli. Jaunie personu apliecinošie dokumenti izstrādāti atbilstoši Eiropas Savienības Padomes regulai (EK) Nr.2252/2004 (2004.gada 13.decembris) par drošības elementu un biometrijas standartiem dalībvalstu izdotās pasēs un ceļošanas dokumentos¹⁷.

Mūsdienu prasībām atbilstošu pases drošības līdzekļu un biometrisko identifikatoru izmantošana Eiropas Savienības līmenī ir svarīgs solis, kas nodrošina ceļošanas

¹⁷ [Council Regulation \(EC\) No 2252/2004 of 13 December 2004 on standards for security features and biometrics in passports and travel documents issued by Member States](#)

dokumenti augstāku drošību un izveido daudz uzticamāku saikni starp pasēs turētāju un pasi. Savukārt atbilstība starptautiskajiem standartiem (ICAO Dokuments 9303 Mašīnlasāmi ceļošanas dokumenti) garantē iespēju veikt pasēs pārbaudi uz jebkuras valsts robežas visā pasaulē.

Būtisks jaunievedums, salīdzinot ar iepriekšējām Latvijas Republikas pasēm, ir polikarbonāta datu lapa, kurā iestrādāta bezkontakta mikroshēma ar antenu. Vizuālā informācija par pasēs turētāju dokumenta datu lapā tiek ierakstīta, izmantojot lāzergravēšanas tehniku. Mikroshēmā papildus burtciparu datiem no datu lapas mašīnlasāmās zonas tiek ierakstīts arī personas sejas un pirkstu nospiedumu digitāls attēls. Visu pasu centralizētu personalizāciju veic Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Pasu centrs.

Pilnveidot Vienotās migrācijas informācijas sistēmu, tai skaitā ledzīvotāju reģistra apakšsistēmas, veikt elektronisku ziņu apmaiņu un nodrošināt fizisko personu datu aizsardzību

Īstenojot prioritāti, pārskata periodā veikts ledzīvotāju reģistra audits, kura rezultātā sagatavots un iesniegts Ministru kabinetā informatīvais ziņojums „Par ledzīvotāju reģistrā iekļaujamās informācijas drošības un datu kvalitātes audita rezultātiem”¹⁸. Ziņojumā norādīts, ka, ņemot vērā ledzīvotāju reģistra nozīmību kopumā, kā arī sakarā ar to, ka Pārvalde veic droša elektroniskā paraksta lietotāju datu uzraudzību (monitoringu) ledzīvotāju reģistrā, ledzīvotāju reģistra attīstība ir atzīta par leikšlietu ministrijas vidēja termiņa (2009.-2011.gadam) prioritāti. Iekšlietu ministrija arī ir iesniegusi Finanšu ministrijā budžeta prioritāšu pieteikumu vidējam termiņam (2009.-2011.gadam), kurā iekļauta arī jaunā politikas iniciatīva „Vienotās migrācijas informācijas sistēmas adaptācija un funkcionalitātes paplašināšana”.

Nodrošinot Vēlētāju reģistra sagatavošanu 2009.gada Eiroparlamenta un pašvaldību vēlēšanām, 2008.gadā tika izstrādāta Vēlētāju reģistra programmatūras prasību specifiskācija un uzsākta programmatūras izstrāde. Tāpat papildinātas informācijas sistēmas ledzīvotāju reģistrs un Vēlētāju reģistrs, pievienojot Adrešu reģistra Adrešu klasifikatoru.

Nodrošināt kvalitatīvu Latvijas nacionālo interešu pārstāvību Eiropas Savienības institūcijās, darba grupās un citos forumos

Pārskata periodā Pārvalde savas kompetences ietvaros nodrošināja pārstāvju dalību Eiropas Padomes un Eiropas Komisijas darba grupās un sanāksmēs, tai skaitā:

- Patvēruma darba grupa;

¹⁸ Informatīvais ziņojums “Par ledzīvotāju reģistrā iekļaujamās informācijas drošību un datu kvalitātes audita rezultātiem”, izskatīts MK 22.07.2008, MK sēdes protokols Nr.52, 2008.gada 22.jūlijs

- Vīzu darba grupa;
- Migrācijas un izraidīšanas darba grupa;
- Imigrācijas, robežu un patvēruma stratēģiskā komiteja;
- Augsta līmeņa darba grupa migrācijas un patvēruma jautājumos.

Nodrošinot Latvijas interesēm atbilstošu lēmumu pieņemšanu Eiropas Savienības līmenī, Pārvalde Pārskata periodā **iesniedza un aizstāvēja nacionālos priekšlikumus** vairākos ES normatīvajos aktos:

- Eiropas Padomes direktīva 2003/9/EK, ar ko nosaka minimālos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai,
- Eiropas Padomes direktīva 2005/85/EK par minimālajiem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu,
- Eiropas Padomes direktīva 2004/83/EK par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiska aizsardzība, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības statusu,
- Padomes Regula 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm.

2008.gada 14.maijā ar Eiropas Padomes lēmumu Nr.2008/381/EK tika izveidots Eiropas Migrācijas tīkls (EMT), kura mērķis ir pildīt Kopienas un dalībvalstu iestāžu un institūciju informācijas vajadzības, sniedzot aktuālu, objektīvu, uzticamu un salīdzināmu informāciju par migrāciju un patvērumu, lai atbalstītu Eiropas Savienības politikas veidošanu šajās jomās. Par EMT Latvijas kontaktpunktu nozīmēta Pārvalde.

Eiropas Migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta darbības ietvaros 2008.gadā Pārvalde izstrādāja vairākus **pētījumus un ziņojumus**:

- „Statistikas ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju Latvijā 2006.gadā”.

Ziņojums atspoguļo statistiskās tendences par patvērumu, migrāciju, nelegālo ieceļošanu, uzturēšanos un izraidīšanu Latvijā. Ziņojumā analizētas minētās tendences un tādējādi veicināta salīdzināšana un interpretācija attiecībā uz minētajām tendencēm gan Eiropas līmenī, gan arī starptautiskajā kontekstā.

- „Politikas ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju Latvijā 2007.gadā”

Ziņojums atspoguļo nozīmīgākās politiskās un likumdošanas izmaiņas migrācijas un patvēruma jomā Latvijā 2007.gadā. Ziņojums salīdzinošā perspektīvā dokumentē Eiropas likumdošanas stāvokli un Eiropas politisko notikumu ietekmi Latvijā, apraksta

nacionālās likumdošanas attīstību un administratīvo praksi, kā arī politiskās un publiskās debates migrācijas un patvēruma jomā.

■ „Pētījums par patvēruma un migrācijas politikas struktūru Latvijā”

Pētījums izstrādāts, lai jaunie Eiropas migrācijas tīkla kontaktpunkti (tie kontaktpunkti, kas pievienojās Tīklam pēc tiesiskās bāzes apstiprināšanas 2008.gada 14.maijā) vieglāk integrētos Tīkla uzdevumos. Šis pētījums ļaus visām 26 Eiropas Savienības dalībvalstīm (izņemot Dāniju) apkopot jaunāko informāciju par patvēruma un migrācijas jomā iesaistītajām institūcijām, saistošajiem normatīvajiem aktiem, kas regulē minētās jomas utt. Bez tam katras dalībvalsts uzdevums būs šo pētījumu laiku pa laikam atjaunot, kas ļaus sekot līdzi izmaiņām patvēruma un migrācijas jomā.

Publisko pakalpojumu kvalitātes un efektivitātes uzlabošana un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana

Pārskata periodā Pārvalde turpināja darbu, lai izveidotu augstākajiem standartiem atbilstošu iedzīvotāju apkalpošanas līmeni un veicinātu Pārvaldes pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem.

2008.gadā **izveidotas mūsdienīgas klientu apkalpošanas zāles** septiņās Pārvaldes teritoriālajās nodaļās: Rīgas 1.nodaļā, Rīgas 2. nodaļā, Rīgas 4.nodaļā, Jūrmalas pilsētas nodaļā, Kuldīgas rajona nodaļā, Saldus rajona nodaļā un Daugavpils pilsētas un rajona nodaļā. Vairākās nodaļās - Rīgas 1. nodaļā, Rīgas 2. nodaļā, Jūrmalas pilsētas nodaļā, Daugavpils pilsētas un rajona nodaļā, Rēzeknes pilsētas un rajona nodaļā un Liepājas pilsētas un rajona nodaļā - **ieviesta elektroniskā rindu sistēma**.

Tāpat pārskata periodā apmeklētāju ērtībām **ieviesta iepriekšējā pieraksta sistēma** Pārvaldes pakalpojumu saņemšanai.

Pāreja uz augsta līmeņa standartiem atbilstošu klientu apkalpošanas sistēmu Pārvaldes nodaļās tika uzsākta 2000.gadā un šobrīd jau 27 nodaļas strādā mūsdienīgās un īpaši aprīkotās telpās. Modernas klientu apkalpošanas zāles bija plānots ieviest visās teritoriālajās nodaļās, lai ikviens PMLP klients varētu saņemt kvalitatīvus, efektīvus un pārskatāmus pakalpojumus, taču ierobežoto budžeta līdzekļu apstākļos tālākais nodaļu modernizācijas process pašlaik ir apturēts.

Sadarbībā ar Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariātu pārskata periodā īstenots pakalpojumu elektronizācijas projekts un ieviesti **11 maksas un bezmaksas elektroniskie pakalpojumi**, kuri iedzīvotājiem pieejami, autentificējoties ar elektronisko parakstu vai internetbankas autentifikācijas līdzekļiem.

Ar internetbanku vai drošu elektronisko parakstu pieejamie pakalpojumi:

■ "Ziņas par personām, kurām manā īpašumā ir spēkā reģistrācija dzīvesvietā”

Pakalpojums nodrošina iespēju fiziskajām personām iegūt informāciju par saviem Zemesgrāmatā reģistrētajiem nekustamajiem īpašumiem un iedzīvotājiem, kuriem ir spēkā reģistrācija dzīvesvietā šo īpašumu adresēs.

- "Mani vai manas pārstāvētās personas dati ledzīvotāju reģistrā"

Pakalpojums nodrošina iespēju personai uzzināt, kādas ziņas par to, tās nepilngadīgo bērnu, aizbildnībā vai aizgādībā esošo personu ir iekļautas ledzīvotāju reģistrā.

- "Pārbaude, vai persona ir iekļauta ledzīvotāju reģistrā un vai nav ziņu par personas nāvi"

Pakalpojums nodrošina iespēju pārbaudīt ledzīvotāju reģistrā iekļautos datus to, vai persona ar lietotāja norādīto personas kodu ir iekļauta ledzīvotāju reģistrā un, ja ir iekļauta, vai persona pēc ledzīvotāju reģistra ziņām nav mirusi.

- "Pārbaude, vai personai ir spēkā reģistrācija dzīvesvietā norādītajā adresē"

Pakalpojums nodrošina iespēju pārbaudīt ledzīvotāju reģistrā iekļautos datus to, vai personai ar lietotāja norādīto personas kodu ir spēkā reģistrācija dzīvesvietā lietotāja norādītajā adresē.

Ar drošu elektronisko parakstu pieejamie pakalpojumi:

- "Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana"

Pakalpojums nodrošina iespēju personai deklarēt savu, sava nepilngadīgā bērna, aizbildnībā vai aizgādībā esošas personas dzīvesvietu Latvijā.

- "Pieteikums ielūguma apstiprināšanai"

Pakalpojums nodrošina iespēju iesniegt pieteikumu ielūguma apstiprināšanai, kas nepieciešams, lai ārzemnieks varētu pieprasīt vīzu ieceļošanai Latvijas Republikā.

- "Pieteikums izsaukuma apstiprināšanai"

Pakalpojums nodrošina iespēju iesniegt pieteikumu izsaukuma apstiprināšanai, kas nepieciešams, lai ārzemnieks varētu pieprasīt uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā.

"Iesniegums par aizliegumu vai atļauju izmantot personas ķermeni, audus un orgānus pēc nāves"

Pakalpojums nodrošina iespēju personai paziņot Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei savu gribu par aizliegumu vai atļauju izmantot savu ķermeni, audus un orgānus pēc nāves.

- "Pieprasījums izziņas saņemšanai no ledzīvotāju reģistra par sevi vai pārstāvēto personu"

Pakalpojums dod iespēju personai pieprasīt izziņu par savām, sava nepilngadīgā bērna, aizbildnībā vai aizgādnībā esošas personas ledzīvotāju reģistrā iekļautajām ziņām.

- "Pieprasījums izziņas saņemšanai no ledzīvotāju reģistra par trešo personu"

Pakalpojums dod iespēju personai pieprasīt izziņu par trešās personas ledzīvotāju reģistrā iekļautajām ziņām.

- "Iesniegums par dzīvesvietas reģistrēšanu ārvalstīs"

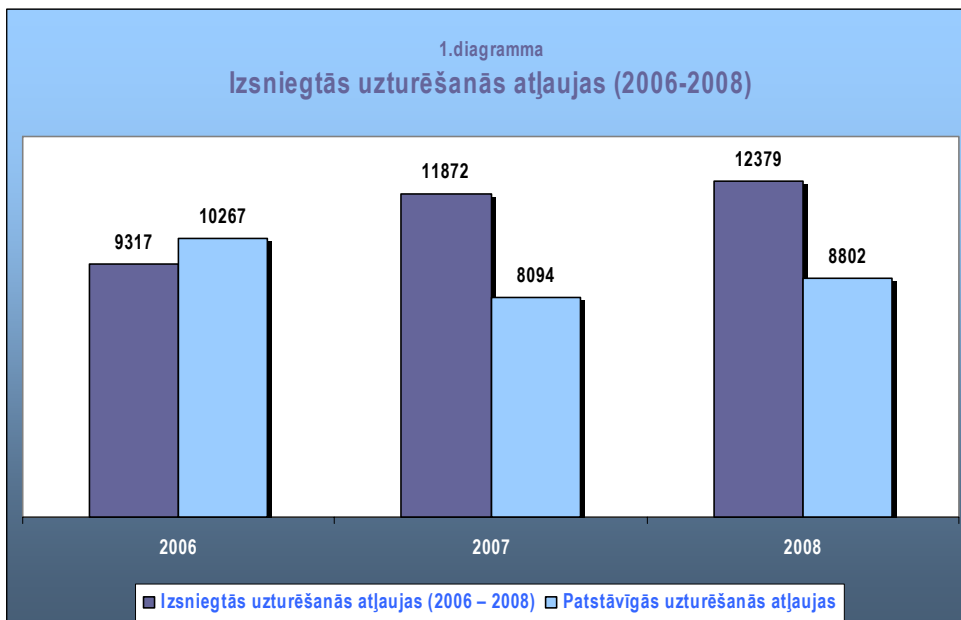
Pakalpojums nodrošina iespēju personai paziņot Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei savu, sava nepilngadīgā bērna, aizbildnībā vai aizgādnībā esošas personas dzīvesvietas adresi ārvalstīs.

Statistikas rādītāji liecina, ka vienotajā valsts un e-pakalpojumu portālā www.latvija.lv Pārvaldes e-pakalpojumi ir vieni no pieprasītākajiem. Īpaši bieži iedzīvotāji izmanto pakalpojumus „Ziņas par personām, kurām manā īpašumā ir spēkā reģistrācija dzīvesvietā”, „Pārbaude, vai personai ir spēkā reģistrācija dzīvesvietā norādītajā adresē” un „Mani vai manas pārstāvētās personas dati ledzīvotāju reģistrā”.

2.2. Sasniegtie rezultāti

Uzturēšanās un darba atļaujas

Pārvaldes galvenie uzdevumi uzturēšanās un darba atļauju jomā saistīti ar normatīvo aktu projektu izstrādi par šiem jautājumiem, kā arī ar uzturēšanās atļauju izsniegšanu, reģistrēšanu un anulēšanu un darba atļauju izsniegšanu un anulēšanu.

Lai sekmīgāk veiktu šos uzdevumus, Pārvalde sadarbojas arī ar citām iesaistītajām valsts pārvaldes iestādēm – Valsts robežsardzi, Ārlietu ministrijas Konsulāro departamentu un Latvijas Republikas diplo-

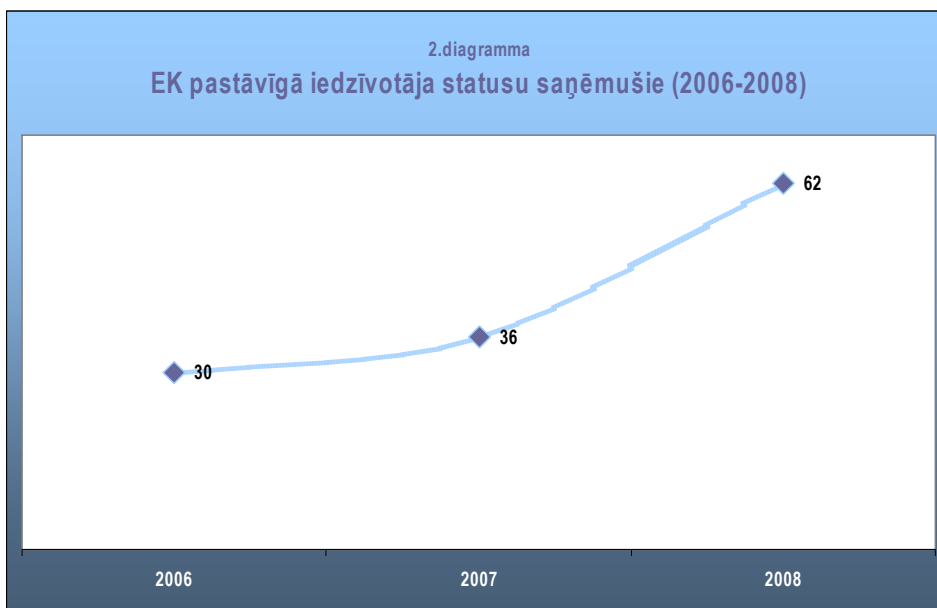
mātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām ārvalstīs, kā arī ar Labklājības ministriju un Nodarbinātības valsts aģentūru.

2008.gadā vērojams izsniegto pastāvīgās uzturēšanās atļauju (PUA) un termiņuzturēšanās atļauju (TUA) skaita pieaugums. Izsniegto TUA skaita palielināšanās skaidrojama ar straujo ekonomikas attīstības tempu 2008.gada pirmajā pusē, Latvijas dalību Eiropas Savienībā un saspringto situāciju Latvijas darba tirgū, kas uzņēmējiem deva iespējas nodarbināt ārzemniekus.

Tomēr gada otrajā pusē, strauji pasliktinoties situācijai tautsaimniecībā, tendence mainījās un pieprasījums pēc ārvalstu darbaspēka saruka. Rezultātā 2008.gadā tika izsniegts par 225 jeb 1% mazāk uzturēšanās atļauju nekā plānots, jo gada nogalē samazinājās uzaicināto ārzemnieku skaits, kuru ieceļošanas mērķis ir nodarbinātība.

EK pastāvīgā iedzīvotāja statuss

No 2006.gada 21.jūlija, kad spēkā stājās likums „Par Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusu Latvijas Republikā”, PMLP pieņem lēmumus par Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā piešķiršanu. Statusu var iegūt tie ārzemnieki, kuri piecus gadus likumīgi uzturējušies Latvijā ar termiņuzturēšanās atļauju,

kā arī Latvijas nepilsoņi. Lai statusu iegūtu, nepieciešams pierādīt, ka personai ir pietiekami un regulāri iztikas līdzekļi un persona ap-guvusi valsts valodu.

2008.gadā šis statuss piešķirts 62 personām, no kurām 28 bija

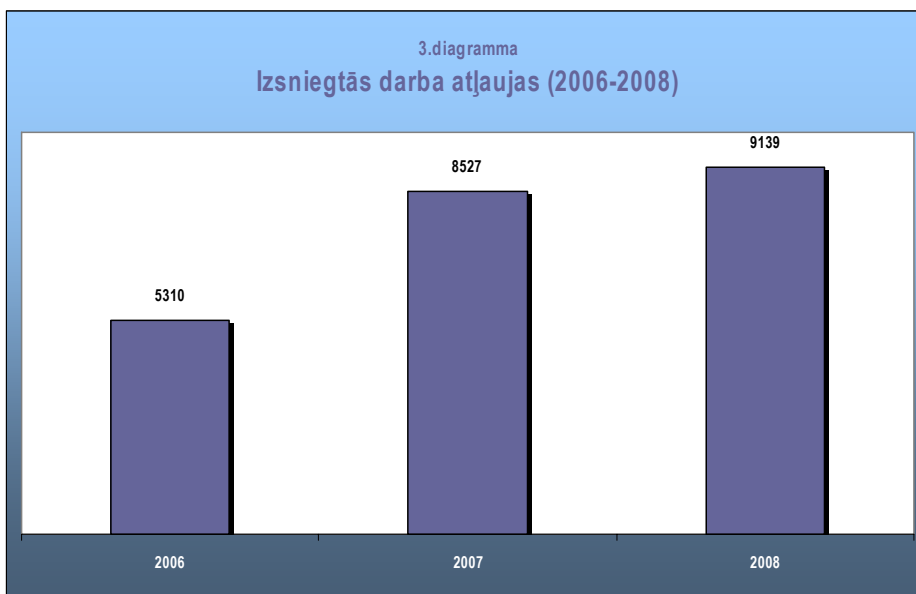
Krievijas pilsoņi, 9 – Ukrainas pilsoņi, 4 – Baltkrievijas pilsoņi, 4 – Latvijas nepilsoņi.

Analizējot PMLP rīcībā esošo statistiku, var secināt, ka šis statuss Latvijas iedzīvotāju vidū nav populārs un daudz vairāk ir to ārzemnieku, kuri pieprasa nacionālo pastāvīgās uzturēšanās atļauju, nevis Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusu Latvijas Republikā.

Darba atļaujas

Ekonomisko iemeslu dēļ pārskata gada sākumā turpināja pieaugt arī izsniegto darba atļauju skaits, tomēr gada beigās pieprasījums pēc tām saruka.

Izvērtējot tautsaimniecības nozares, kurās tikuši nodarbināti ārzemnieki, var konstatēt, ka

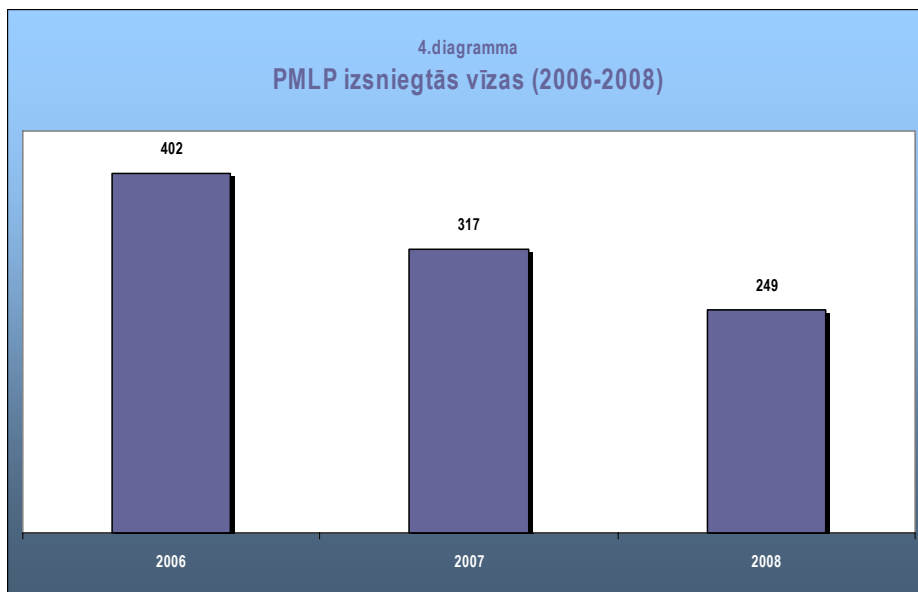
nodarbināto ārzemnieku skaita samazinājums vērojams būvniecības nozarē, kur izsniegto darba atļauju skaits samazinājies par 47%. Pārējās nozīmīgākajās nozarēs izsniegto darba atļauju skaits salīdzinājumā ar 2007.gadu ir pat palielinājies: ap-

strādes rūpniecībā – par 48%, transporta nozarē – par 39%, bet tirdzniecībā – par 12%.

Vīzas, ielūgumi un izsaukumi

Ārzemniekam, kuram ieceļošanai Latvijā ir nepieciešama **vīza**, vīzai ir jābūt pirms ieceļošanas Latvijā – tā jāpieprasa un jāsaņem kādā no Latvijas Republikas diplomātiskajām vai konsulārajām iestādēm. Atsevišķos izņēmuma gadījumos vīzas izsniedz arī robežkontroles punktos – ja tas atbilst starptautiskajām tiesību normām, Latvijas valsts interesēm vai ir saistīts ar nepārvaramu varu vai humāniem apsvērumiem.

Viena no vīzu izsniedzējierstādēm ir arī PMLP, kas vīzas izsniedz tikai tad, ja ārzemniekam iepriekš neparedzētu apstākļu dēļ nepieciešams pagarināt uzturēšanās laiku Latvijā un viņš nevar izbraukt no valsts vīzā noteiktajā laikā. Pārvaldē izsniegto vīzu skaits ir ļoti zems salīdzinājumā ar Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās iestādēs izsniegto vīzu skaitu. Tā, piemēram, 2008.gadā pārstāvniecībās kopā izsniedza 135 793 vīzas, bet Pārvaldē – tikai 249 vīzas.

Latvijas diplomātiskajās un konsulārajās iestādēs visvairāk vīzu – apmēram 66% – izsniegts Krievijas Federācijas pilsoņiem, otrajā vietā ir Baltkrievijas pilsoņi ar apmēram 18%, trešajā – Ukrainas pilsoņi, kam izsniegts apmēram 9% vīzu. Pārvaldē izsniegto

vīzu procentuālais sadalījums mazliet atšķiras – Krievijas Federācijas pilsoņiem ir izsniegts 50% vīzu, bet otro vietu daļa Gruzijas un Ukrainas pilsoņi ar mazliet vairāk par 9% vīzu, tad seko Baltkrievijas pilsoņi ar 8%.

Ja vīzas pieprasītājs nevar pamatot ārkārtējus apstākļus, kādēļ viņš vīzā noteiktajā termiņā nevar izbraukt no valsts, Pārvalde vīzas izsniegšanu atsaka. 2008.gadā vīzas izsniegšana tika atteikta 18 gadījumos, kas ir 6,7% no visiem Pārvaldē iesniegtajiem pieteikumiem.

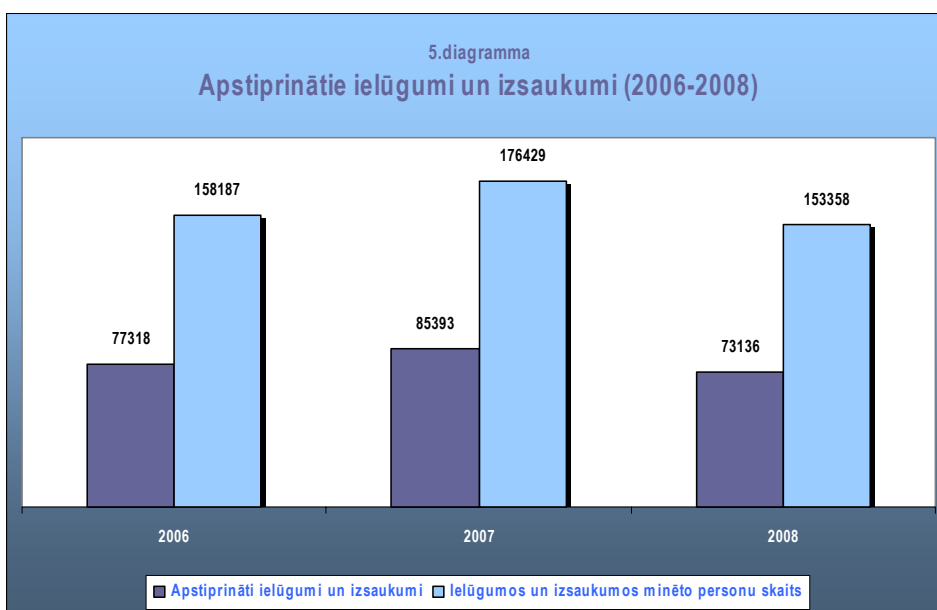
2008.gadā vērojams izsniegto vīzu skaita samazinājums visās Latvijas vīzu izsniedzējīestādēs – gan Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās iestādēs, gan robežkontroles punktos, gan Pārvaldē. 2008.gadā Pārvaldē ir izsniegts par 201 jeb par 45% vīzu mazāk nekā plānots. Izsniegto vīzu skaita samazināšanās skaidrojama ar striktāku Šengenas *acquis* noteikumu ievērošanu, kas paredz vīzu valsts iekšienē izsniegt tikai īpaši pamatotos gadījumos, ja tas saistīts ar valsts interesēm, starptautiskajām saistībām, nepārvaramu varu vai humāniem apsvērumiem. Tāpat izsniegto vīzu skaitu ietekmēja Latvijas pievienošanās Šengenas zonai 2007.gada beigās, līdz ar to ārzemnieki ir tiesīgi ieceļot Latvijā un īslaicīgi uzturēties šeit arī ar citā Šengenas zonas dalībvalstī izsniegtu vīzu.

Latvijas pievienošanās Šengenas līguma dalībvalstīm ietekmēja arī pārskata periodā apstiprināto **izsaukumu un ielūgumu** skaitu.

Saskaņā ar Imigrācijas likumā noteikto gan ielūgums, gan izsaukums ir dokuments, kurā uzaicinātājs uzņemas likumā noteiktās saistības attiecībā uz ārzemnieku, kuru viņš uzaicinājis uzturēties Latvijā Republikā. Ielūgums tiek piemērots vīzas pieprasīšanas gadījumos, bet izsaukums – pieprasot uzturēšanās atļauju.

Vīzas pieprasīšanas gadījumā ārzemniekam jāpierāda, ka viņam ir pietiekami finanšu līdzekļi, lai uzturētos valstī un lai nepieciešamības gadījumā segtu medicīniskus izdevumus. Tāpat ārzemniekam jāpierāda viņa ieceļošanas mērķis un paredzamā uzturēšanās vieta un jāpierāda, ka ar viņa ieceļošanu nepastāv imigrācijas risks, t.i., no valsts viņš izceļos vīzā noteiktajā laikā. Pārvaldē apstiprināts ielūgums, kurā uzaicinātājs apņemas nodrošināt visas šīs prasības, var būt kā viens no vīzas izsniegšanai nepieciešamajiem pamatojuma dokumentiem. Ielūgums nav obligāts dokuments vīzas pieprasīšanai – vīzas pieprasītājs pats var izvēlēties, kādā veidā pamatot nepieciešamību saņemt vīzu.

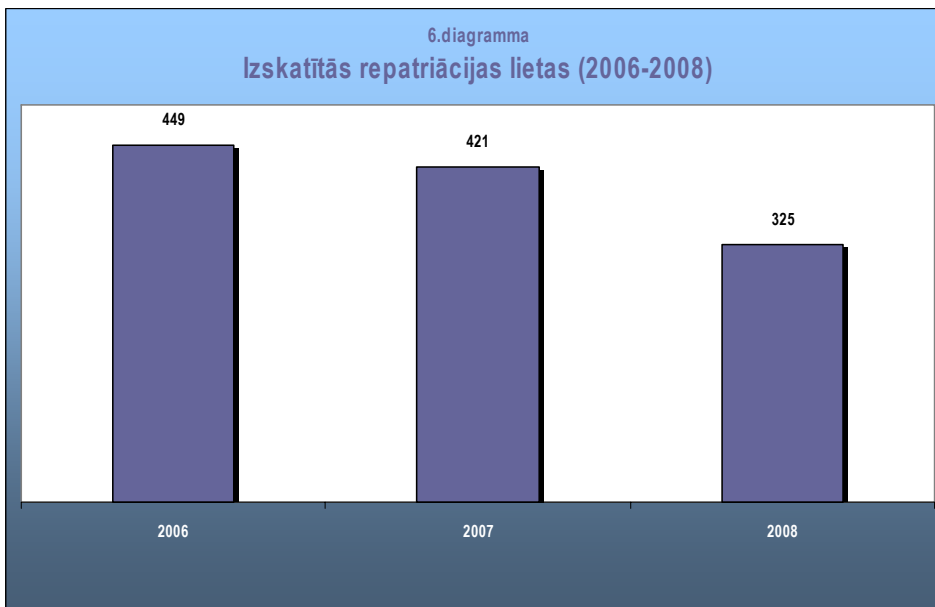
2008.gadā Pārvaldes nodaļās apstiprināti 63 738 ielūgumi un tajos iekļauts 143 124 personu. Salīdzinājumā ar 2007.gadu apstiprināto ielūgumu skaits ir samazinājies par 16% un uzaicināto personu skaits – par 19%.

Ielūgumu skaita samazināšanās galvenokārt skaidrojama ar Latvijas pievienošanos Šengenas zonai, kādēļ ir samazinājies arī vīzu izsniegšanas apjoms. Tāpat būtiskas izmaiņas ir veiktas attiecībā uz vīzas izsniegšanas pamatojuma dokumentiem – 2008.gada janvārī spēkā stājās Eiropas Kopienas nolīgumi ar Ukrainu, Moldovu un piecām Rietumbalkānu valstīm par vīzu atvieglotu izsniegšanu, kur cita starpā noteikti atvieglojumi un izņēmumi attiecībā uz ielūgumiem virknei personu grupu. Līdzīgs nolīgums ar Krieviju ir spēkā no 2007.gada jūnija.

Lai vienkāršotu un atvieglotu vīzu saņemšanas iespējas un veicinātu tūristu pieplūdumu Latvijā, 2008.gada otrajā pusē un šā gada sākumā gan Ārlietu ministrija, gan PMLP plaši informēja sabiedrību par vīzu saņemšanas iespējām, īpaši uzsverot, ka ielūgums nav obligāts dokuments vīzas saņemšanai.

Repatriācija

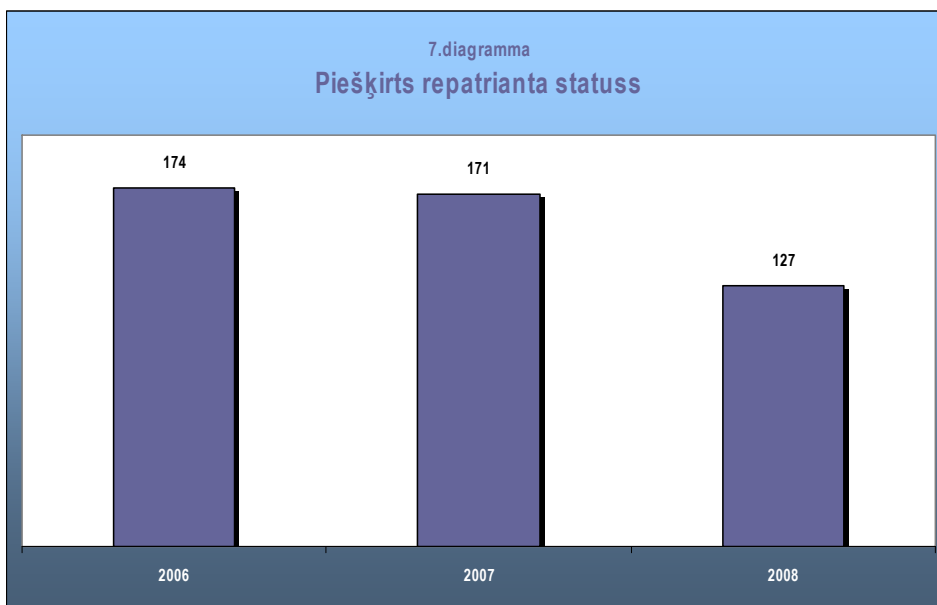
Pārvaldes galvenie uzdevumi repatriācijas jomā ir normatīvo aktu projektu izstrāde par repatriācijas jautājumiem, repatriācijas dokumentu pieņemšana un izskatīšana, repatrianta statusa piešķiršana un statusu apliecinājošu dokumentu izsniegšana.

Nodrošinot Repatriācijas likuma izpildi, PMLP izskata repatriantu lietas, pieņem lēmumu par repatrianta statusa piešķiršanu vai zaudēšanu, sagatavo un izsniedz repatriantiem dokumentus, sniedz repatriantiem materiālo palīdzību,

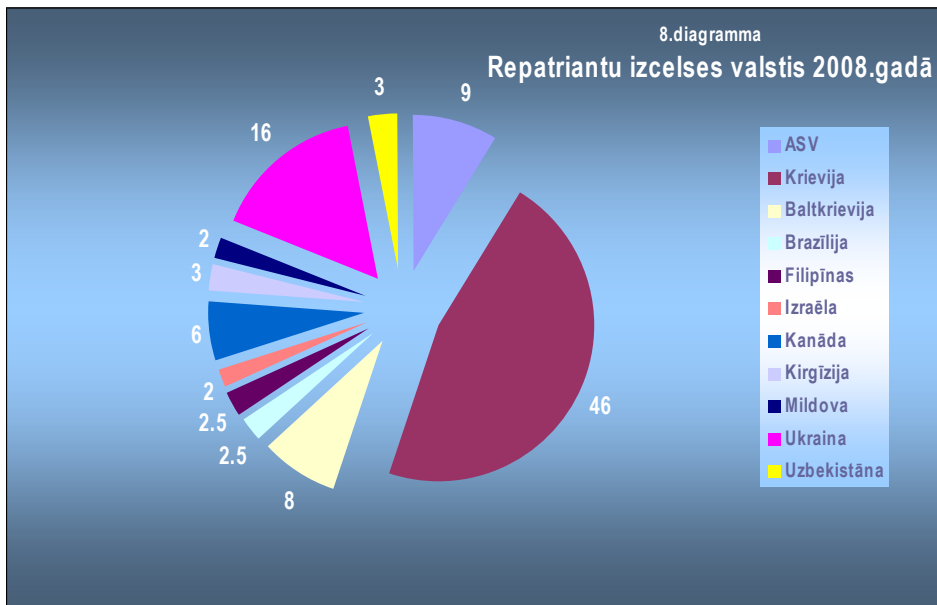
informē repatriantus par viņu sociālajām tiesībām un garantijām, kā arī sadarbībā ar pašvaldībām palīdz repatriantu ģimenēm risināt adaptācijas un integrācijas jautājumus.

2008.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem samazinājās izskatīto repatriācijas lietu apjoms. Samazinājums skaidrojams ar to, ka repatrianti, izvērtējot ekonomisko situāciju,

nav droši par iespēju atrast darbu pēc pārcelšanās uz pastāvīgu dzīvi Latvijā un līdz ar to savu pārcelšanos atliek uz izdevīgāku laiku. Šo iemeslu dēļ 2008.gadā ir izskatīts par 125 jeb 28% repatriācijas lietu mazāk nekā plānots.

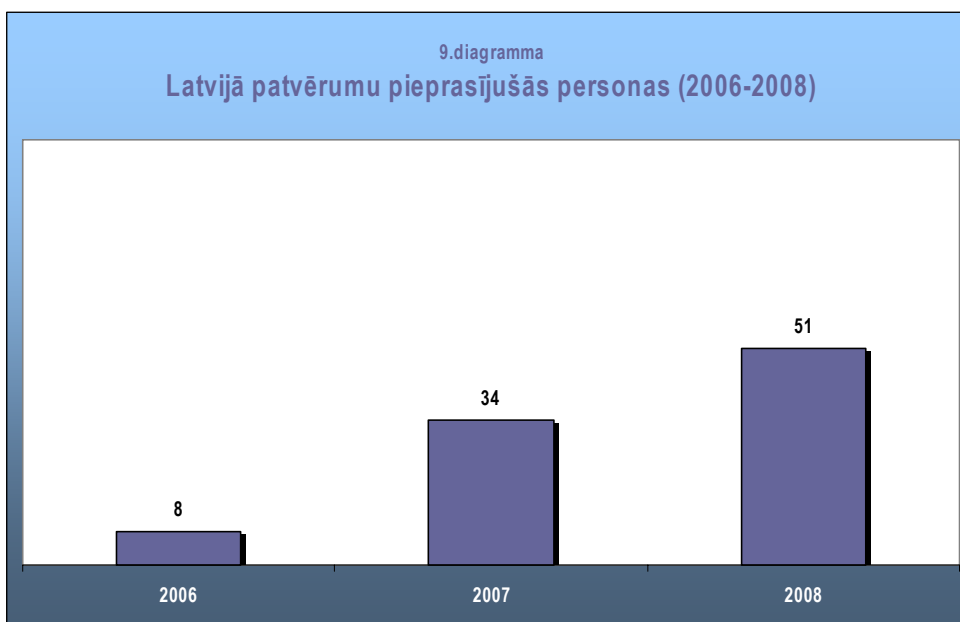
2008.gadā uz Latviju pār-cēlušies 100 repatrianti un 27 viņu ģimenes locekļi, pavisam 127 personas. Materiālai palīdzībai repatriantiem (ceļa izdevumiem, bezdarbnieka pabalsts vai valodas apguves kursi) pārskata periodā izsniegti 482 pabalsti par kopējo summu 56 277,74 lati.

Pārskata gadā lielākais skaits repatriantu ieradusies no Krievijas – 54 personas, no Ukrainas – 19 personas, ASV – 11 personas un Baltkrievijas – 10 personas. Līdzīgi kā iepriekšējos gados pārskata gadā palielinājies to personu skaits,

kuras ieradusās no Austrumiem (Krievija, Ukraina u.c.) – 92 personas, savukārt mazinājies to personu skaits, kuras ierodas no Rietumiem (ASV, Kanāda u.c.) - 35 personas.

Patvērums

Salīdzinot ar 2006. un 2007. gadu, pārskata periodā krasi palielinājās patvēruma meklētāju skaits – patvērumu pieprasīja 51 persona. Šo tendenci radīja gan Latvijas pievienošanās Šengenas zonai, kas pa-

darīja valsti vēl pievilcīgāku kā tranzīvalsti trešo valstu iedzīvotājiem nokļūšanai Eiropas Savienības valstīs, gan bruņotais konflikts starp Gruziju un Krieviju, kura rezultātā Latvijā ieradās liels skaits karadarbībā cietušo civiliedzīvotāju no Gruzijas.

2008. gadā patvērumu Latvijā pieprasījušas trīs personas no Āfrikas valstīm, 18 no Āzijas valstīm, divas no Kubas, viena no Turcijas un 27 no bijušajām PSRS republikām, tai skaitā no 17 Gruzijas.

1.tabula

Patvēruma meklētāju izcelsme 2008.gadā

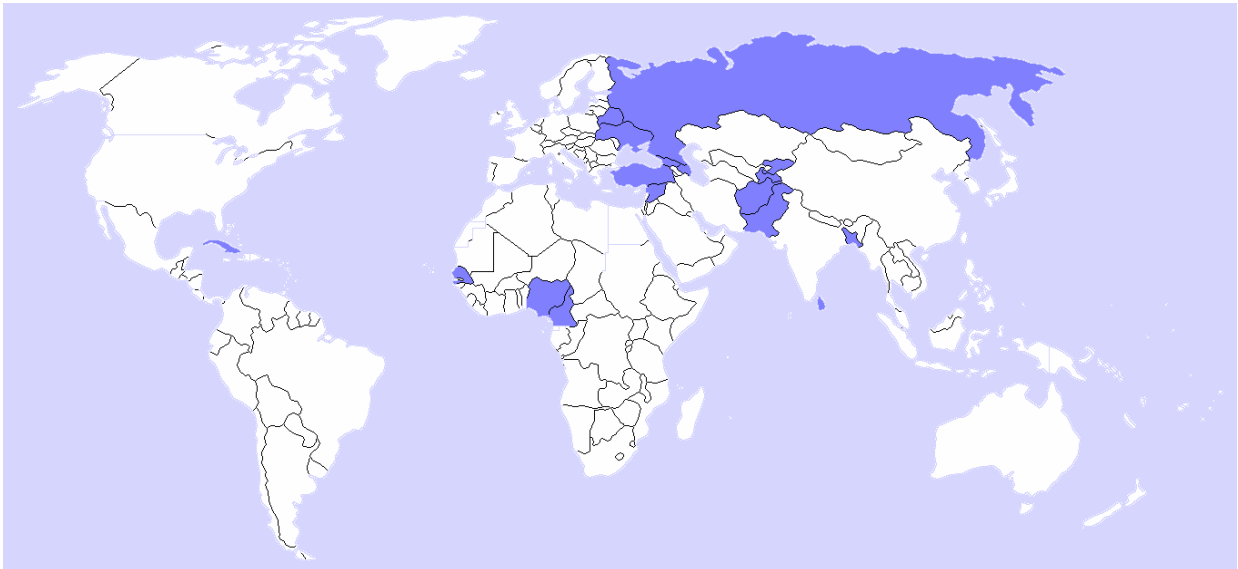
Izcelsmes valsts	Patvēruma meklētāji	
	Pieaugušie	Bērni
Afganistāna	2	8
Azerbaidžāna	1	
Baltkrievija	1	
Bangladeša	2	
Gruzija	10	7
Kamerūna	1	
Kirgizstāna	1	
Krievija	4	1
Kuba	2	
Nigērija	1	
Pakistāna	1	
Senegāla	1	
Sīrija	3	
Šrilanka	2	
Tadžikistāna	1	
Turcija	1	
Ukraina	1	
Kopā:	35	16

Izskatot patvēruma meklētāju pieteikumus, 2008.gadā vienai personai tika piešķirts alternatīvais statuss, bet divām personām - bēgļa statuss. 21 gadījumā Pārvalde nolēma

statusu nepiešķirt, pieci patvēruma meklētāji savus pieteikumus atsauca, bet divu iesniegums tika atstāts bez izskatīšanas.

2.attēls

Patvēruma meklētāju izcelsme 2008.gadā

PMIC „Mucenieki”

Vadoties pēc starptautiskās prakses, 1997. gadā Latvijā tika uzsākts darbs pie patvēruma meklētāju izmitināšanas centra "Mucenieki" veidošanas. Centrs izveidots Ropažu pagasta Muceniekos 17 kilometrus no Rīgas, bijušajā Padomju armijas militārajā bāzē. Centra izveidošanu atbalstīja ASV valdība, ANO Komisariāts bēgļu jautājumos (UNHCR) un Zviedrijas valdība. Kopējās ēku atjaunošanas un ārējo komunikāciju tīklu veidošanas izmaksas bija aptuveni Ls 840 000. Pēc Centra izveidošanas tas tiek finansēts no valsts budžeta.

Centrā var izmitināt 200 iemītniekus un tā galvenais uzdevums ir nodrošināt patvēruma meklētājus ar mājokli laikā, kamēr viņu lietas tiek izskatītas un pieņemts lēmums patvēruma lietā, veicināt viņu adaptāciju Latvijas sabiedrībā.

2008.ggadā PMIC „Mucenieki” uzturējās 24 personas (2007.gadā - 14 personas). Viens patvēruma meklētājs pārskata periodā Centrā pavadīja vidēji 85 dienas.

PMIC „Mucenieki” patvēruma meklētājiem tiek nodrošināta ne vien izmitināšana, bet arī veselības un sociālie pakalpojumi. Centra iemītniekiem pieejama virtuve, veļas mazgātava, TV telpa, mācību telpa ar pieeju internetam, kā arī bērnistaba. Tiek piedāvāti latviešu valodas kursi pieaugušajiem un bērniem, kā arī rokdarbu, zīmēšanas un

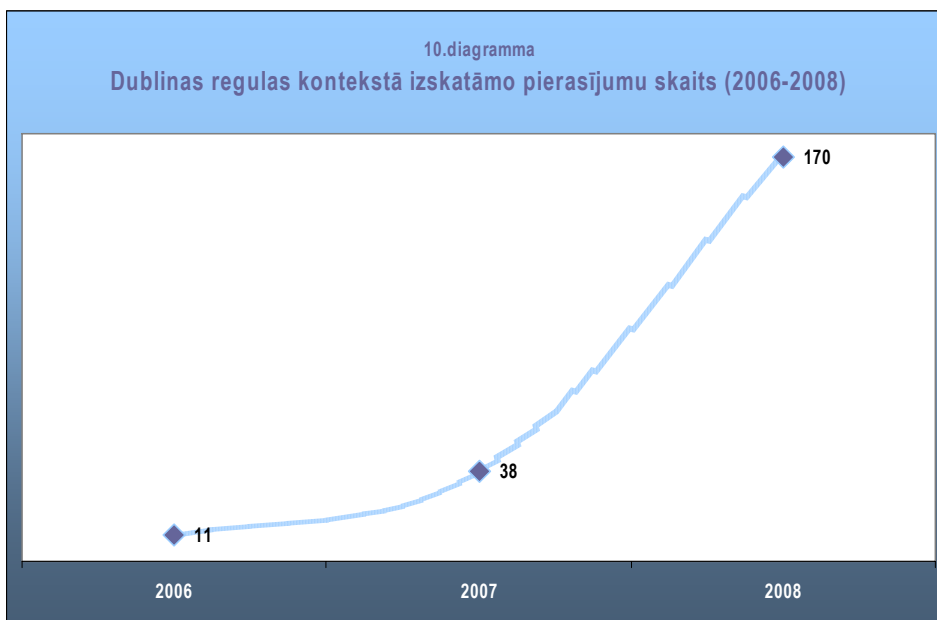
matemātikas stundas bērniem, lai viņus sagatavotu skolai. Šo stundu laikā iemītnieki gūst arī vispārēju informāciju par Latvijas sabiedrību, vēsturi un tradīcijām.

Patvēruma meklētājiem nepieciešamības gadījumā ir tiesības saņemt dienas maksu pārtikas, higiēnas un pirmās nepieciešamības preču iegādei. 2008.gadā šādos pabalstos izmaksāti 3052,50 lati.

Darbs ar patvēruma meklētājiem un to izmitināšanas apstākļi tiek nepārtraukti uzlaboti un pilnveidoti, tajā skaitā arī dažādu ES fondu projektu ietvaros.

Dublinas regulas kontekstā izskatāmie pieprasījumi

2008.gadā Latvija saņēma arī 170 pieprasījumus, kas izskatāmi Dublinas Regulas kontekstā¹⁹. Dublinas Regulas galvenais mērķis ir nodrošināt, ka patvēruma meklētāja pieteikums tiek izskatīts tikai vienā no ES dalībvalstīm, tādējādi novēršot gadījumus, kad patvēruma meklētājs un/vai viņa ģimene vienlaicīgi lūdz patvērumu vairākās ES dalībvalstīs, negodīgi izmantojot patvēruma procedūru. Dublinas Regula nosaka kritērijus pēc kuriem dalībvalsts izvērtē, vai par konkrētā patvēruma pieteikuma izskatīšanu atbildīga kāda cita no ES dalībvalstīm.

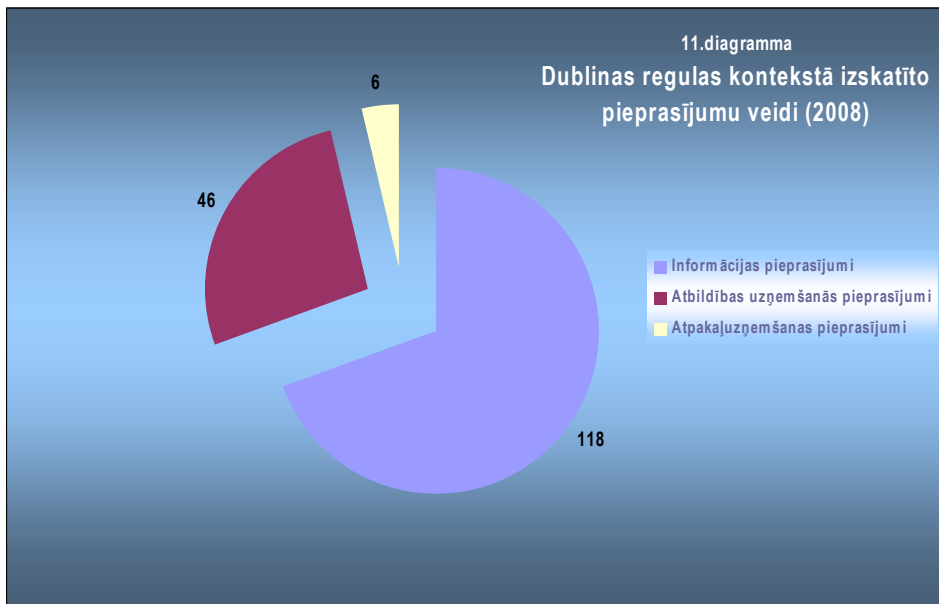
No pārskata periodā saņemtajiem pieprasījumiem 118 bija informācijas pieprasījumi. Par 39 iesniegumiem Latvija piekrita uzņemt atbildību patvēruma pieteikuma izskatīšanā un patvēruma meklētāja atpakaļuzņemšanu, bet

13 gadījumos iesniegumi tika noraidīti.

¹⁹ [Padomes Regula Nr. 343/2003, kas paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm \(Dublinas Regula\)](#)

Pieprasījumi saņemti no Zviedrijas (117), Čehijas (21), Norvēģijas (9), Lietuvas (7), Vācijas (4), Austrijas (4), Slovākijas (3), Somijas (2), Dānijas (1), Itālijas (1) un Igaunijas (1).

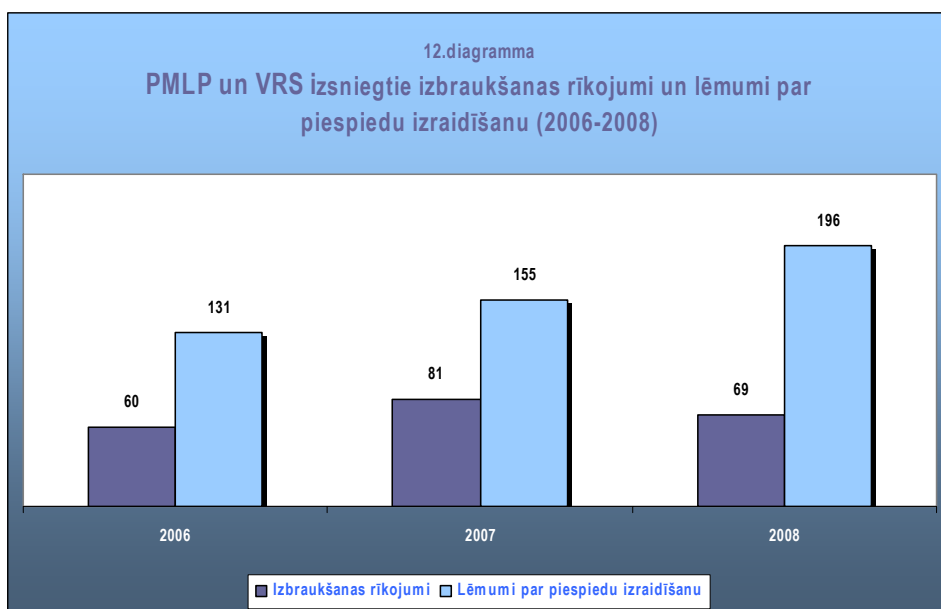
Dublinas regulas kontekstā saņemto pieprasījumu skaita pieaugums ir saistīts ar iepriekš norādīto tendenci, ka pēc pievienošanās Šengenas zonai aizvien vairāk patvēruma

meklētāju izmanto Latviju kā tranzītvalsti nokļūšanai citās ES valstīs. Tā kā saskaņā ar Dublinas regulu patvēruma piešķiršana ir jānosaka tai valstij, caur kuru persona iecerējusi, pieaug to personu skaits, kas tiek atgrieztas Latvijā.

Paredzams, ka šī tendence būs vērojama arī turpmākajos gados.

Izbraukšanas rīkojumi

Pārvalde izdod izbraukšanas rīkojumu vai pieņem lēmumu par izraidīšanu, ja ārzemnieks, uzturoties Latvijā, pārkāpis ārzemnieku iecelšanas vai uzturēšanās kārtību, piemēram, nav ievērojis vīzā noteikto uzturēšanās laiku,

uzturas bez derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas, vai pārkāpis bezvīzu režīma nosacījumus un citos gadījumos.

Izbraukšanas rīkojums dod iespēju ārzemniekam septiņu dienu laikā no izbraukšanas rīkojuma saņemšanas dienas atstāt Latvijas teritoriju. Izdodot izbraukšanas rīkojumu, var noteikt ieceļošanas aizliegumu Latvijas Republikā uz laiku līdz trim gadiem.

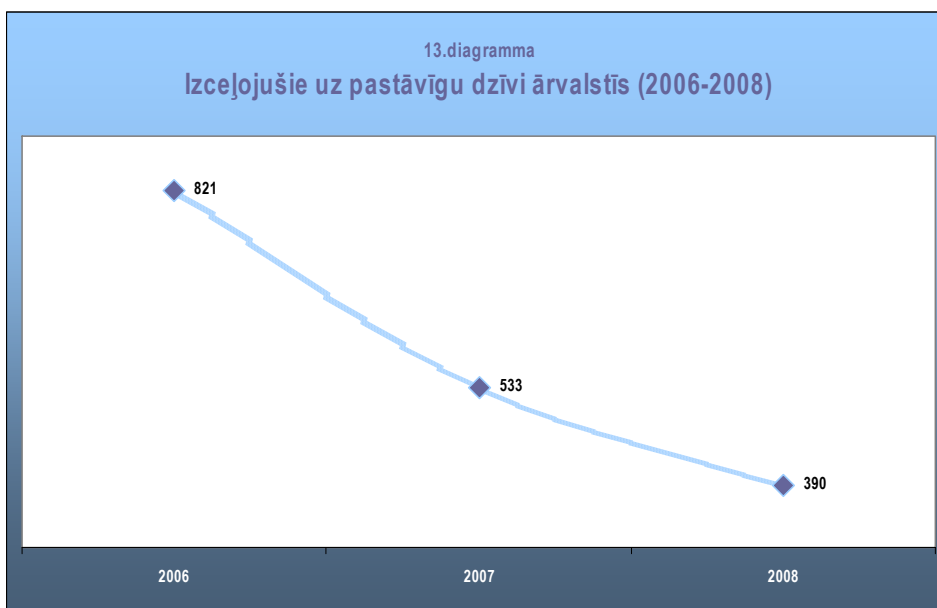
Savukārt izdodot lēmumu par piespiedu izraidīšanu, nosaka ieceļošanas aizliegumu no trim līdz pieciem gadiem. Ārzemnieku piespiedu izraidīšanu veic Valsts robežsardze.

2008.gadā nedaudz samazinājās izbraukšanas rīkojumu un lēmumu par piespiedu izraidīšanu skaits, tomēr pamatā situācija ir līdzīga kā iepriekšējos gados. Izbraukšanas rīkojumi lielākoties izsniegti personām, kuras pārsniegušas atļauto uzturēšanās termiņu valstī.

Savukārt lēmumi par piespiedu izraidīšanu pieņemti pārsvarā attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kuri pārsnieguši atļauto uzturēšanās termiņu vai kuriem konstatēti viltoti ceļošanas dokumenti, vīzas vai uzturēšanās atļaujas. Atsevišķos gadījumos lēmumi par piespiedu izraidīšanu pieņemti attiecībā pret personām, kuras nelegāli šķērsojušas robežu.

Izceļošana

Saskaņā ar Repatriācijas likumu Pārvalde veic to personu uzskaiti, kuras izceļo no Latvijas. Pamatojoties uz personas iesniegtajiem dokumentiem, Pārvalde aktualizē ziņas

ledzīvotāju reģistrā par izceļošanu no Latvijas uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs.

Tāpat Pārvalde uz kompetentu institūciju sniegto ziņu pamata pieņem lēmumu par to, ka nav šķēršļu personas izceļošanai no valsts. Pārvalde

arī izsniedz izziņas uzrādīšanai kompetentām ārvalstu iestādēm, kas apliecina, ka personai nav šķēršļu izceļošanai no Latvijas.

Neraugoties uz ievērojamo darbaspēka aizplūšanu no Latvijas uz ārvalstīm, statistika liecina, ka kopš 2006.gada ir krasi mazinājies to personu skaits, kuras vērsušās Pārvaldē un iesniegušas iesniegumu par izceļošanu no Latvijas uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs. Pārskata gadā izskatīto pieteikumu skaits ir par 210 jeb 35% mazāks par plānoto.

Minētā tendence saistīta ar pievienošanos Šengenas zonai un iekšējo robežu atcelšanu, kas atvieglo personu pārvietošanos starp valstīm. Tāpat arī jāņem vērā ceļošanas atvieglojumi Latvijas nepilsoņiem uz Krievijas Federāciju un Eiropas Savienības valstīm. Šie atvieglojumi rada personām pārliecību, ka, izceļojot uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs, nav nepieciešams kārtot likumā noteiktās formalitātes.

Visbiežāk iesniegumus par izceļošanu uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs iesniedz tās personas, kuras izceļo uz Krievijas Federāciju. Šis fakts skaidrojams ar 1993.gada 2.jūnijā noslēgto Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības vienošanos par pārceļošanas procesu regulēšanu un pārceļotāju tiesību aizsardzību²⁰, saskaņā ar kura īstenošanas protokolu personām jāvēršas Pārvaldē, jāiesniedz iesniegums par izceļošanu uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs un jāsaņem izziņu par šķēršļu neesamību izceļošanai no Latvijas, jo šādu izziņu jāuzrāda kompetentām Krievijas Federācijas iestādēm pārceļotāja statusa saņemšanai.

Personas tiesiskā statusa noteikšana

Ja ziņas par personu nav iekļautas ledzīvotāju reģistrā un tai nav piešķirts personas kods, personai jānosaka tiesiskais statuss valstī. Bez šī statusa un personas koda cilvēks nevar saņemt derīgu personu apliecinošu dokumentu, likumīgi strādāt, maksāt nodokļus, saņemt pabalstus un citus pakalpojumus.

Pārvalde nosaka personu piederību pie:

- Latvijas pilsoņu kopuma saskaņā ar Pilsonības likuma 2.panta 1., 1.1, 1.2, 1.3, 3., 4. un 5.punktu un 3.pantu;
- Latvijas nepilsoņu kopuma saskaņā ar likuma „Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības” nosacījumiem;
- bezvalstnieku kopuma saskaņā ar Bezvalstnieku likuma nosacījumiem.

Dokumentus tiesiskā statusa noteikšanai pieņem Pārvaldes teritoriālās nodaļas, bet lietas izskata Personu statusa kontroles departaments.

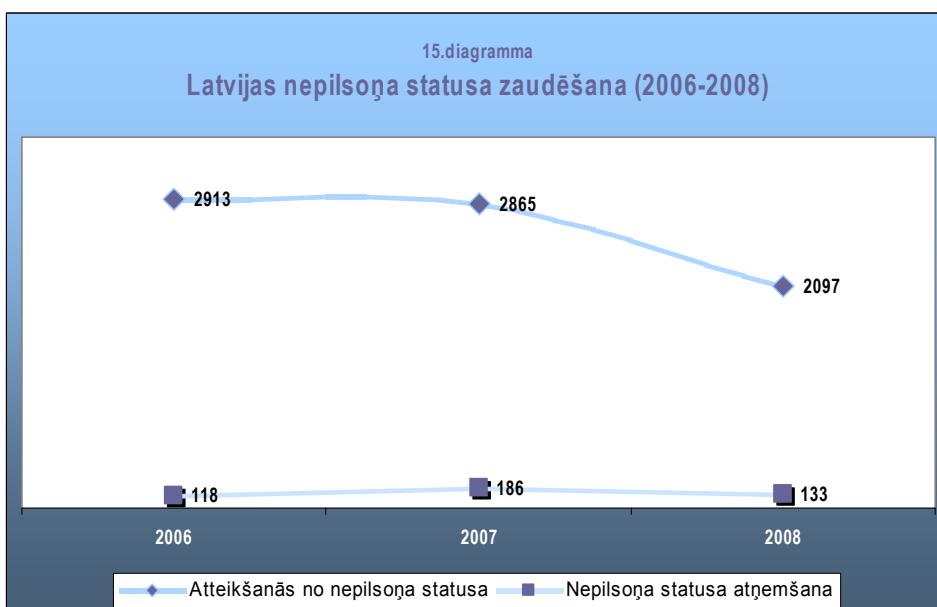
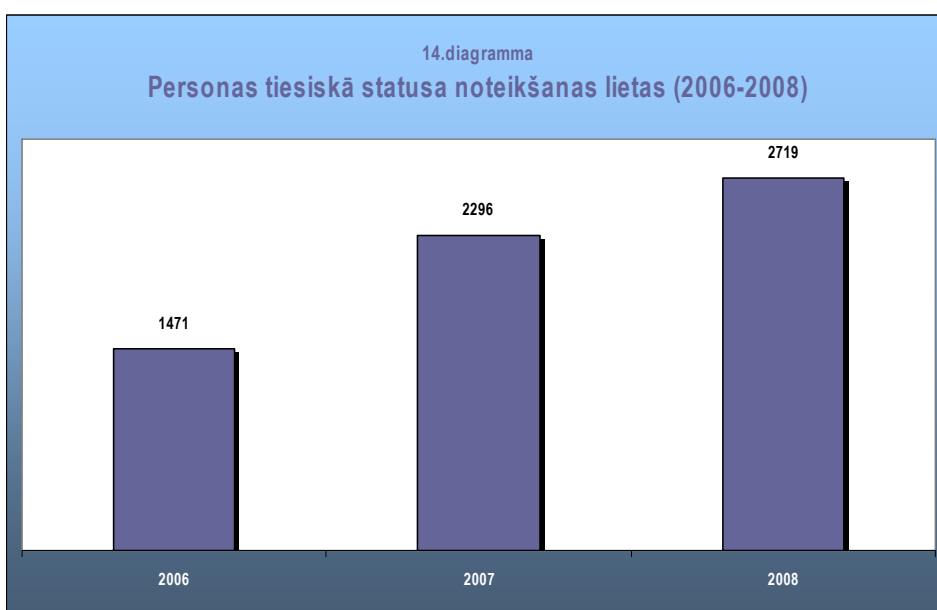
Pārskata periodā pieauga tiesiskā statusa noteikšanas lietu skaits. Lielāko īpatsvaru veido tiesiskā statusa noteikšanas lietas Latvijas valstspiederīgo bērniem, kuri dzimst

²⁰ [Likums "Par Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības vienošanos par pārceļošanas procesu regulēšanu un pārceļotāju tiesību aizsardzību" \("LV", 144 \(275\), 10.12.1994.\) \[spēkā ar 10.12.1994.\]](#)

ārvalstīs, kā arī tiem bērniem, kuri dzimuši Latvijā un kuriem viens no vecākiem ir citas valsts pilsonis.

Pārvalde izskata arī lietas par Latvijas nepilsoņa statusa zaudēšanu, kas ietver atteikšanos no nepilsoņa statusa un nepilsoņa statusa atņemšanu.

Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, kad Pārvalde vairāk uzmanības pievērta Latvijā dzīvojošo nepilsoņu statusam, pārskata gadā Pārvalde intensīvāk strādāja ar nepilsoņiem ārvalstīs, apzinot personas, kuras neatbilst šī statusa prasībām - ilgstoši uzturas ārpus Latvijas un ir ieguvušas citas valsts pilsonību, kā dēļ tām nav tiesiska pamata saglabāt Latvijas nepilsoņa statusu.

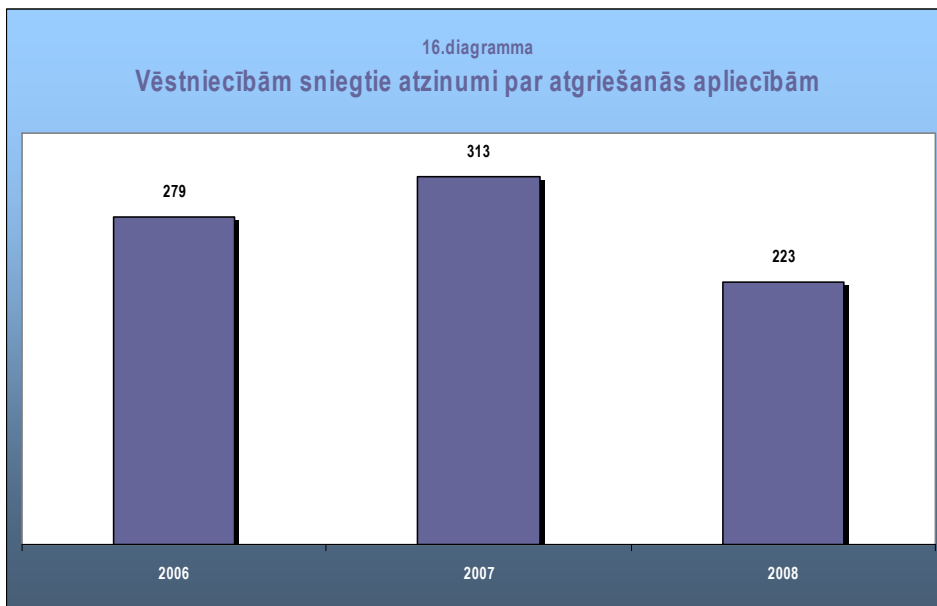
Šajā procesā liela nozīme ir veiksmīgai sadarbībai ar Latvijas diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām, kā arī ārvalstu migrācijas dienestiem.

Darbs ar ārvalstīs dzīvojošām personām ir sarežģītāks un ilglaicīgāks lēnākas informācijas aprites dēļ, tāpēc pārskata periodā ir samazinājies izskatīto lietu apjoms.

Dati liecina, ka no nepilsoņa statusa atsakās tie nepilsoņi, kuri izceļojuši uz

pastāvīgu dzīvi ārvalstīs un pieņēmuši citas valsts pilsonību, kā arī Latvijā dzīvojošie nepilsoņi, kuri izvēlas un kuriem ir tiesības iegūt, piemēram, Krievijas, Ukrainas, Baltkrievijas vai Lietuvas pilsonību, un kuri turpina šeit uzturēties ar pastāvīgās uzturēšanās atļaujām.

Atzinumi par atgriešanās apliecībām

Ja Latvijas valst-piederīgais, uzturoties ārvalstīs, ir nozaudējis personu apliecinošu dokumentu, viņam var tikt noformēta atgriešanās apliecība, lai atgrieztos Latvijā. PMLP sniedz atzinumus vēstniecībām par atgriešanās ap-

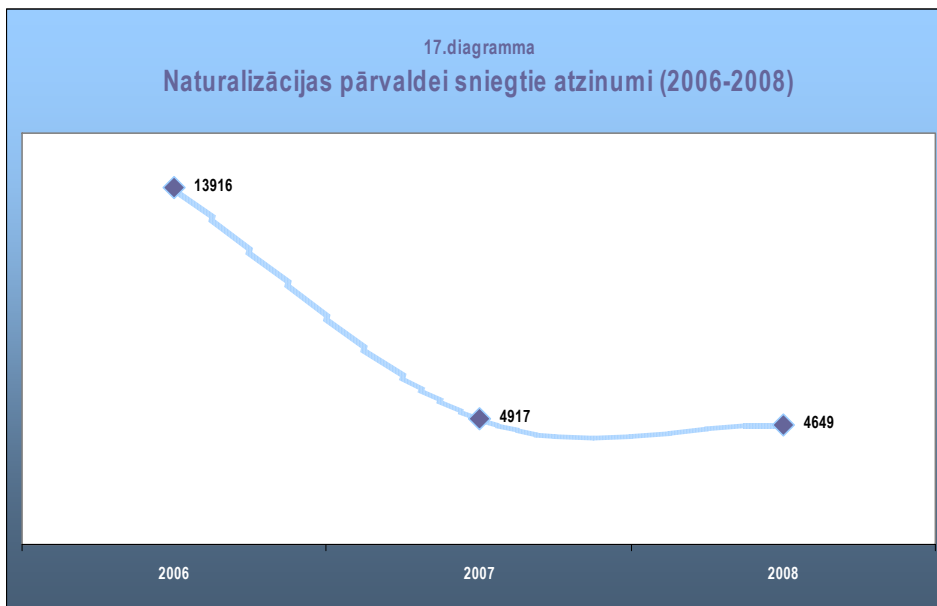
lietību izsniegšanu gadījumos, kad nepieciešams papildus pārbaudīt personas tiesisko statusu, pārliecināties par tās identitāti vai iesniegumā atgriešanās apliecības saņemšanai sniegto ziņu patiesumu.

Atzinumi par pretendentiem Latvijas pilsonībai

Sniedzot atzinumus Naturalizācijas pārvaldei par naturalizējamām personām, PMLP pārbauda personas tiesisko statusu (piemēram, vai Latvijas nepilsonis atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem nepilsoņa statusa nosacījumiem un vai ārzemnieks atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem uzturēšanās nosacījumiem), sniegto ziņu patiesumu un atbilstību ledzīvotāju reģistrā esošajām ziņām, ka arī to, vai uz personu attiecas Pilsonības likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktais naturalizācijas ierobežojums - Latvijas pilsonībā netiek uzņemtas personas, kuras pēc 1940.gada 17.jūnija ir izvēlējušās Latvijas Republiku par dzīvesvietu tieši pēc demobilizēšanas no PSRS (Krievijas) bruņotajiem spēkiem vai PSRS (Krievijas) iekšējā karaspēka un kuras dienestā iesaukšanas vai iestāšanās dienā nav pastāvīgi dzīvojušas Latvijā.

2008.gadā Naturalizācijas pārvaldei (NP) sniegto atzinumu skaits ir par 651 jeb 12% mazāks par plānoto. Nepieciešamība sniegt atzinumus par pilsonības pretendentiem sarūk, jo kopš 2006.gada ir krasi samazinājies naturalizācijas temps – ja 2006.gadā tika

saņemti 10,6 tūkstoši naturalizācijas pieteikumu, tad 2007.gadā – 3,3 tūkst., bet 2008.gadā – vairs tikai 2,6 tūkstoši pieteikumu²¹.

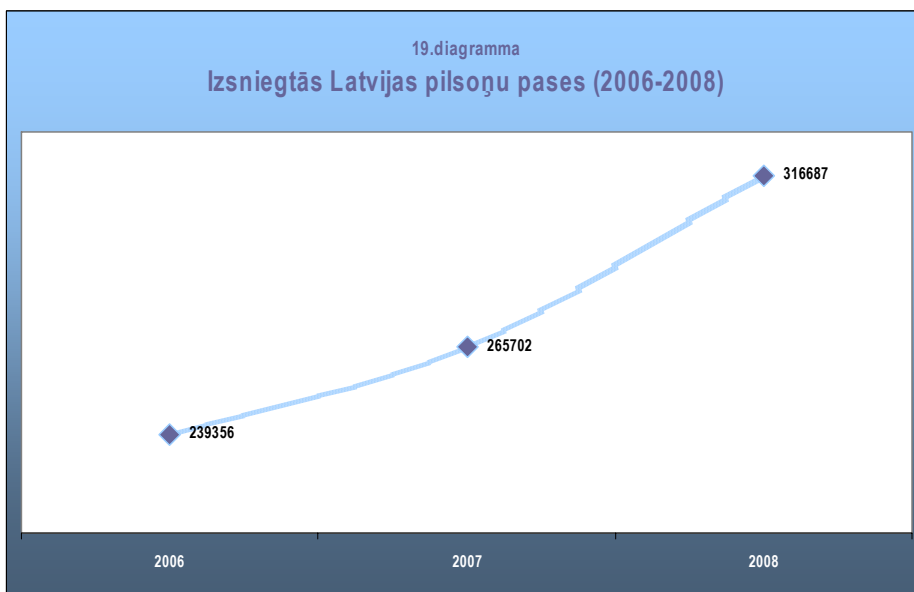

Kā norāda NP, šī tendence skaidrojama gan ar valsts sociāl-ekonomisko situāciju un sabiedrības sašķeltību, kas nemotivē nepilsoņus iegūt Latvijas pilsonību, gan arī ar pēdējos gados ieviestajiem ceļošanas at-

vieglajumiem Latvijas nepilsoņiem uz Eiropas Savienības dalībvalstīm un Krievijas Federāciju. Brīvas pārvietošanās iespēja mazina esošo nepilsoņu vēlmi iegūt Latvijas pilsonību.

Personu apliecinošie un ceļošanas dokumenti

2008.gadā krasi pieauga izsniegto personu apliecinošo dokumentu skaits – izsniegti par

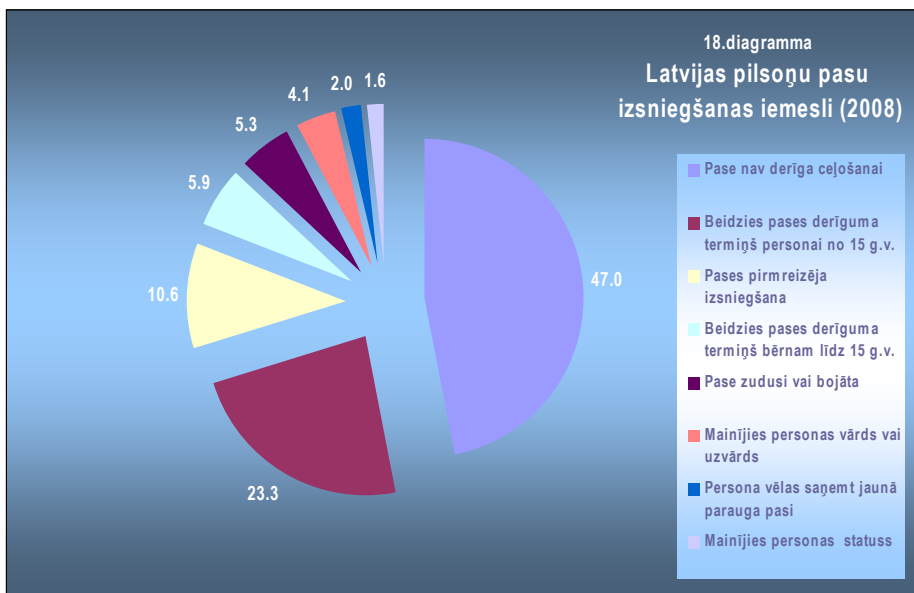

123 079 personu apliecinošajiem dokumentiem vairāk nekā 2007.gadā. Šī iemesla dēļ pārskata periodā ievērojami pieauga Pārvaldes teritoriālo nodaļu noslogojums.

Straujais izsniegto pasu skaita pieaugums skaidrojams ar to, ka

²¹ Naturalizācijas pārvaldes statistika, www.np.gov.lv (resurss apskatīts 28.05.2009)

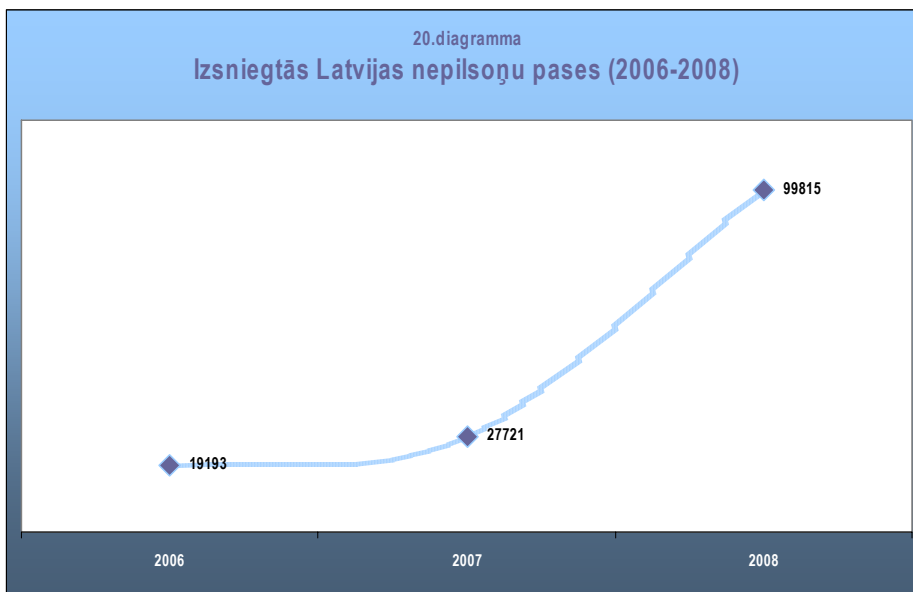
2007.gada 20.novembrī Pārvalde uzsāka jauna parauga e-pasu izsniegšanu ar datu lapā iestrādātu bezkontakta mikroshēmu, kurā tiek iekļauti personas biometrijas dati. Sākotnēji mikroshēmā tika iestrādāts tikai sejas biometriskais attēls, bet no 2008.gada 15.septembra Pārvalde uzsāka otrās paaudzes e-pasu pasu izsniegšanu ar pasēs mikroshēmā saglabātiem diviem personas pirkstu nospiedumu digitālajiem attēliem.

Turklāt no 2008.gada 1.jūlija nederīgas ceļošanai uz ārvalstīm kļuva Latvijas Republikas pilsoņa pasēs, kas izdotas līdz 2002.gada 30.jūnijam (vecā parauga pasēs ar ielīmētām fotogrāfijām).

Latvijas iedzīvotājiem par jaunā

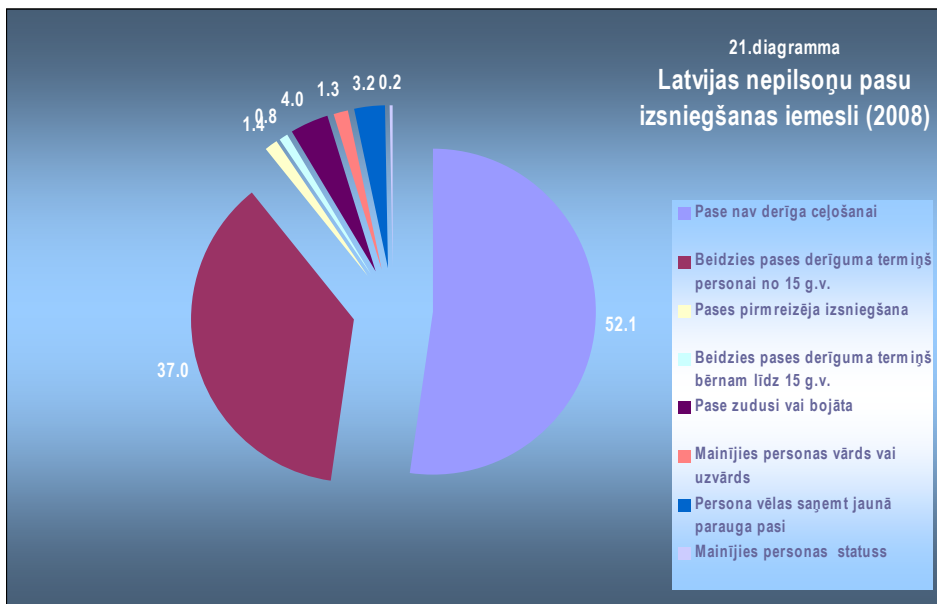
parauga pasēm bija lielāka interese nekā iepriekš plānots – daudzi vēlējās saņemt jaunā parauga pasēs derīgu iepriekšējo pasu vietā, kā pasēs nomainās iemeslu norādot “pase nav derīga ceļošanai”.

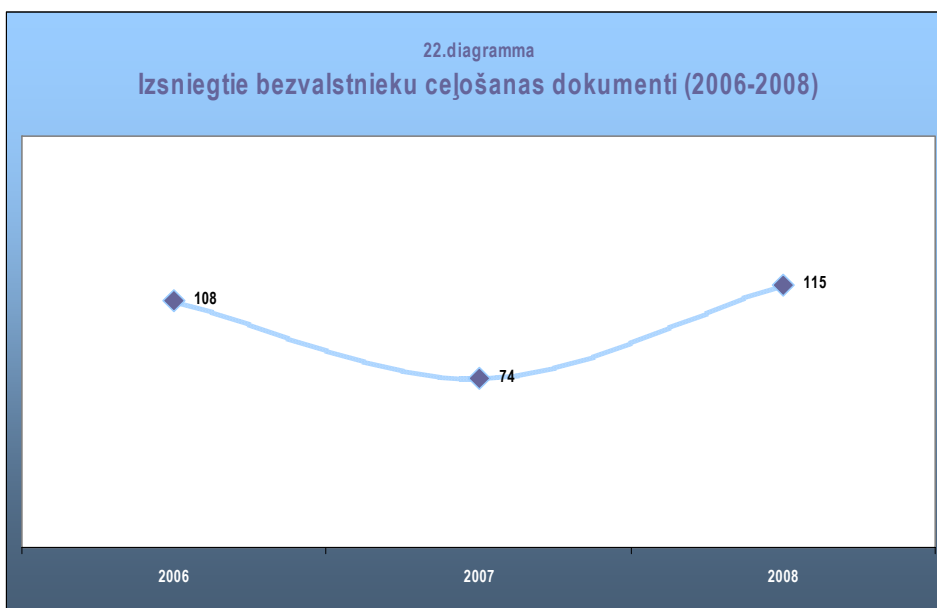
Rezultātā pārskata periodā izsniegtas par 26 687 vairāk Latvijas pilsoņu pasēs nekā iepriekš plānots. Salīdzinot ar 2007.gadu izsniegto Latvijas pilsoņu pasu skaits pieauga vairāk nekā par 50 tūkstošiem.

Vēl straujāk (par vairāk kā 72 tūkstošiem) pārskata periodā salīdzinot ar iepriekšējo gadu pieauga izsniegto nepilsoņu pasu skaits.

Izsniegto Latvijas nepilsoņu pasu skaita pieaugums skaidrojams ar to, ka 2008.gadā beidzās derīguma termiņš ievērojamam skaitam Latvijas nepilsoņu pasu, kas bija izsniegtas 1998.

gadā ar derīguma termiņu 10 gadi. Tāpat daudzi nepilsoņi vēlējās saņemt jaunā parauga biometriskās pases, lai gan iepriekšējais personu apliecinātais dokuments vēl bija derīgs.

Jauno pasu ieviešana radīja arī izsniegto bezvalstnieku ceļošanas dokumentu skaita pieaugumu.

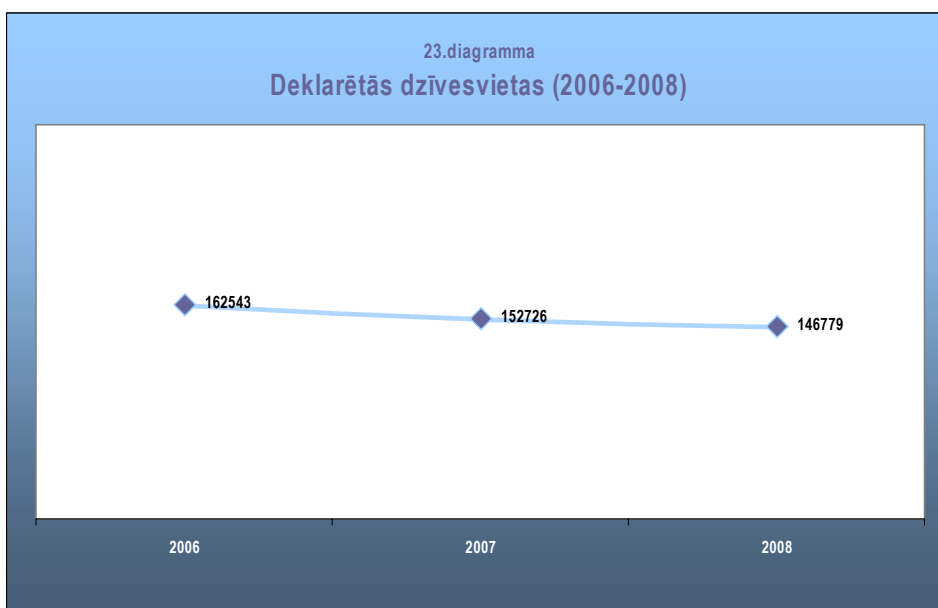
Dzīvesvietas deklarēšana

Dzīvesvietu var deklarēt tās pašvaldības dzīvesvietas deklarēšanas iestādē, kurā atrodas personas jaunā dzīvesvieta vai arī Pārvaldē. PMLP pieņem dzīvesvietas deklarācijas tikai

elektroniski vai pa pastu.

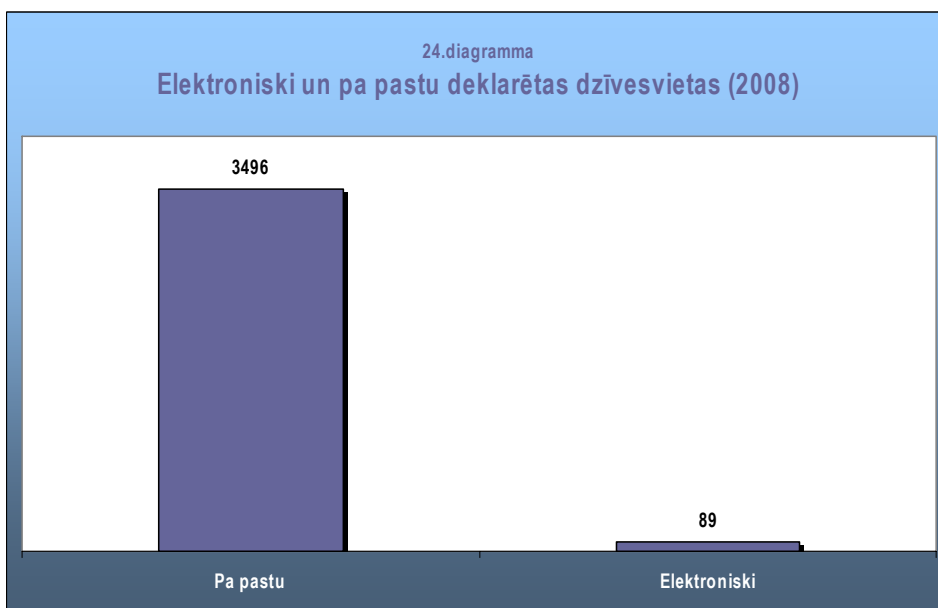
2008.gadā salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem kopējie dzīvesvietas deklarēšanas apjomi ir nedaudz samazinājušies.

Visbiežāk dzīvesvietas deklarēšanas nolūkā iedzīvotāji vērsušies paš-

valdībās, tomēr pieprasīti bijuši arī Pārvaldes pakalpojumi.

Nelielais elektroniski iesniegto deklarāciju daudzums saistīts ar to, ka deklarācijas iesniegšanai ir nepieciešams drošais e-paraksts, kas iedzīvotāju vidū šobrīd vēl nav plaši izplatīts.

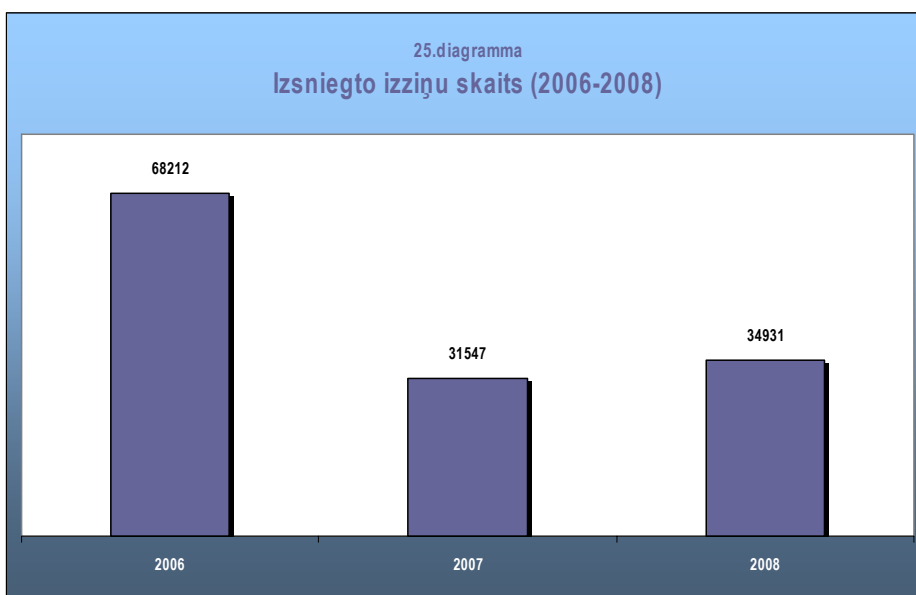

Lai padarītu dzīvesvietas deklarēšanas procesu ērtāku, pārskata periodā sadarbībā ar Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariātu tika izstrādāts jauns elektroniskais pakalpojums – „Dzīvesvietas deklarācijas iesnieg-

šana” (sk. 18.lpp.). Tāpat Pārvalde turpina darbu pie citiem risinājumiem, lai padarītu elektronisko dzīvesvietas deklarēšanu iedzīvotājiem pieejamāku.

Iedzīvotāju reģistra darbība

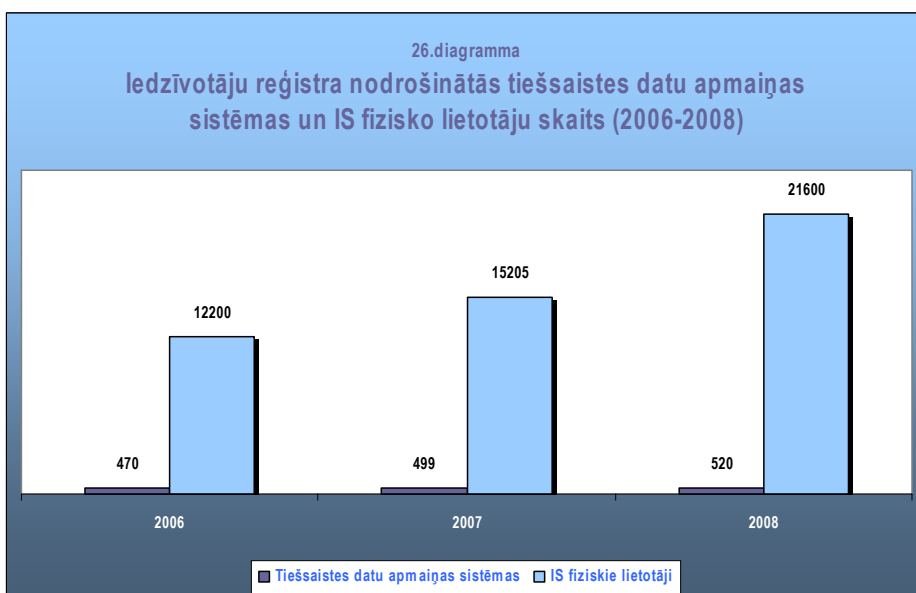
Iedzīvotāju reģistrs ir viena no valstiski nozīmīgākajām datu bāzēm, kurā ievietota informācija par vairāk kā trīs miljoniem personu. Reģistrs ir vienota valsts iedzīvotāju uzskaites sistēma, kurā tiek uzkrāta informācija par iedzīvotāju vārdu, uzvārdu, to maiņu, personas dzīvesvietu, personu apliecinošajiem dokumentiem u.c. Informāciju izmanto statistisku pētījumu veikšanai, nodokļu prognozēšanai, aprēķināšanai, vēlēšanu organizēšanai un citu valstiski nozīmīgu procesu veikšanai.

Viens no pārvaldes sniegtajiem pakalpojumiem ir ziņu sniegšana no Iedzīvotāju reģistra gan Iedzīvotājiem, gan valsts pārvaldes un citām iestādēm.

Pārskata gadā Pārvalde izsniegusi 34 931 izziņas. Šajā skaitā ietilpst gan vis-

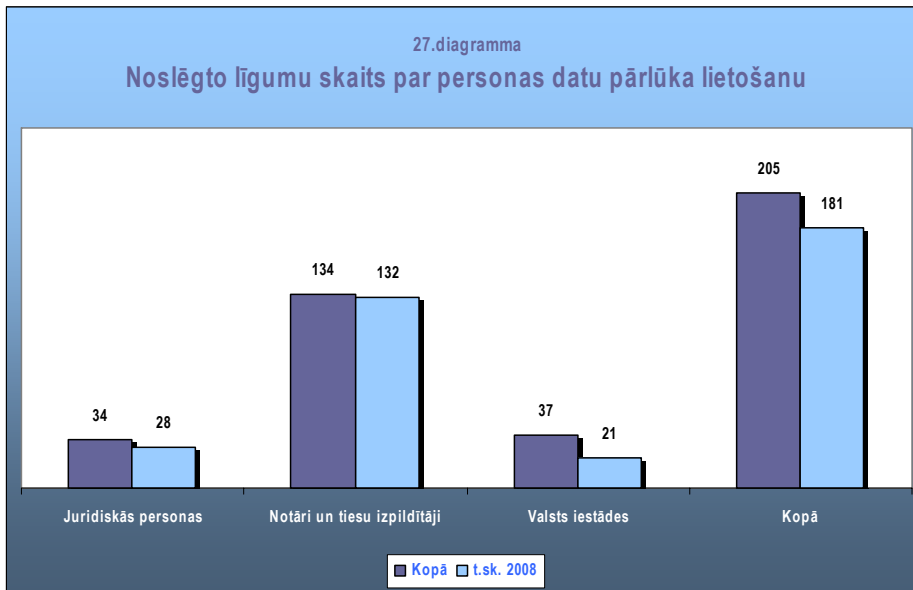
pārīga rakstura izziņas, gan izziņas no Iedzīvotāju reģistra.

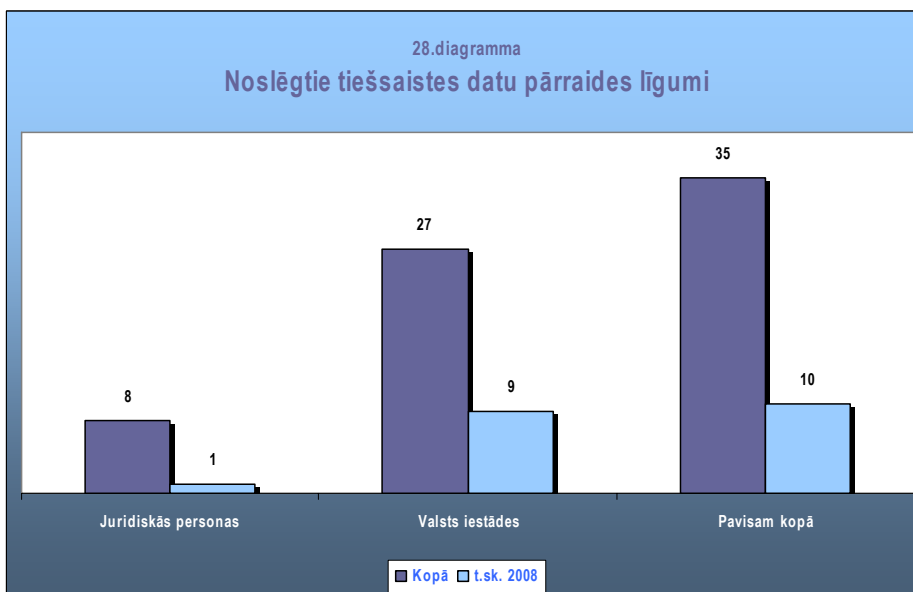
Izsniegto izziņu skaits, salīdzinot ar 2007. gadu, ir nedaudz palielinājies, bet nav sasniedzis 2006. gada līmeni. Tas skaidrojams ar to, ka valstī aizvien attīstītāka kļūst informācijas aprīte elektroniskā veidā, līdz ar to valsts

iestādes un uzņēmumi aizvien retāk pieprasa izziņas no iedzīvotājiem. Tāpat izsniegto izziņu skaitu samazināja tas, ka iedzīvotājiem izziņu par dzīvesvietu ir iespējams saņemt arī pašvaldībā, bet juridiskajām personām šo informāciju ir iespējams iegūt tiešsaistes režīmā.

Iedzīvotāju reģistra nodrošināto tiešsaistes datu apmaiņas sistēmu skaits pārskata periodā turpināja pieaugt, jo palielinājās reģistra informācijas saņēmēju skaits tiešsaistes datu pārraides režīmā no pašvaldību iestādēm un valsts institūcijām.

Šī iemesla pēc pārskata periodā pieauga arī Pārvaldes uzturēto informācijas sistēmu fizisko lietotāju skaits.

Iedzīvotāju reģistrs ir vienīgais no valsts nozīmes reģistriem, kura informāciju tiešsaistes (on-line) datu apstrādes

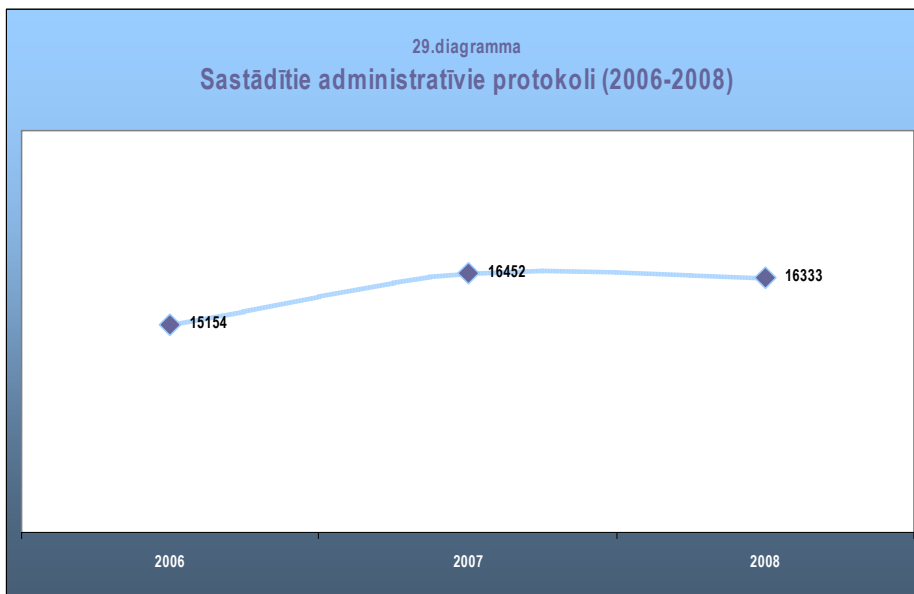
režīmā izmanto visi pārējie valsts reģistri. Iedzīvotāju reģistrs tiek izmantots arī e-pārvaldes un e-pakalpojumu darbības nodrošināšanā.

2008.gadā noslēgto līgumu skaits ir pieaudzis par 47,6% un kopumā PMLP noslēgti 768 dažādi līgumi par iedzīvotāju reģistra tiešsaistes datu apmaiņu un IS lietošanu. Par 88,3%

pieaudzis noslēgto līgumu skaits par personas datu pārlūka lietošanu, par 28,5% - par tiešsaistes datu pārraidi, bet par 33,8% - līgumu par pašvaldībām skaits.

Administratīvo pārkāpumu novēršana

Pārvalde sastāda administratīvos protokolus par pārkāpumiem, kas saistīti ar personu apliecinošiem un ceļošanas dokumentiem, ieceļošanas un uzturēšanās prasību neievērošanu, dzīvošanu bez deklarētās dzīvesvietas un citus.

Pārvaldes sastādīto administratīvo pārkāpumu protokolu skaits pārskata periodā nav būtiski mainījies – 2008.gadā Pārvaldes darbinieki sastādījuši tikai 119 protokolus mazāk nekā 2007.gadā. Administratīvie protokoli pārsvarā sastādīti

par normatīvo aktu prasību pārkāpumiem, kas saistīti ar personu apliecinošu dokumentu nozaudēšanu, nederīga dokumenta lietošanu (bojāta pase, beidzies pases derīguma termiņš), dzīvošanu bez personu apliecinoša dokumenta un citiem.

2.3. Budžeta programmu un apakšprogrammu rādītāju izpildes analīze

2. tabula

Valsts pamatbudžeta programmu un apakšprogrammu rezultatīvie rādītāji 2008.gadam

Apakšprogrammas rezultatīvie rādītāji	Gada plāns	Izpilde
Izsniedzamo Latvijas Republikas pilsoņu pasu skaits	290 000	316 687
Izsniedzamo Latvijas nepilsoņu pasu skaits	100 000	99 815
Izsniedzamo vīzu skaits	450	249
Izsniedzamo uzturēšanās (termiņuzturēšanās un pastāvīgās uzturēšanās) atļauju skaits	21 500	21 275
Naturalizācijas pārvaldei sniegto atzinumu skaits	5 300	4649
Izskatāmie pieteikumi par izceļošanu uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs (paredzamais skaits)	600	390
Izskatāmās repatriācijas lietas (paredzamais skaits)	450	325

2.4. Informācija par pakalpojumiem

Sniegto pakalpojumu veidi

Pārvaldes teritoriālās un centrālās struktūrvienības savas kompetences ietvaros sniedz iedzīvotājiem šādus pakalpojumus:

- izsniedz, reģistrē un anulē uzturēšanās atļaujas;
- apstiprina ielūgumus vīzu pieprasīšanai un izsaukumus uzturēšanās atļauju pieprasīšanai;
- izsniedz, atceļ un anulē vīzas;
- izsniedz darba atļaujas;
- apstiprina ceļotāju sarakstus skolēnu ekskursijām Eiropas Savienības teritorijā;
- izsniedz personu apliecinošus dokumentus;
- izskata dokumentus, pieņem lēmumu par repatrianta statusa piešķiršanu;
- pieņem lēmumus par pabalsta piešķiršanu repatriantiem;

- izskata patvēruma meklētāju iesniegumus un pieņem lēmumus par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt;
- pieņem lēmumus par pabalsta piešķiršanu bēgļiem vai personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss;
- sniedz informāciju no ledzīvotāju reģistra;
- sniedz konsultācijas personām par izceļošanu uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs;
- pieņem un izskata dokumentus no personām, kuras vēlas izceļot no Latvijas uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs;
- izskata jautājumus un sagatavo lēmumu projektus par izceļošanas pabalstu piešķiršanu Krievijas militārajiem pensionāriem un viņu ģimenes locekļiem;
- izskata dokumentus un pieņem lēmumus par personu tiesisko statusu Latvijas Republikā;
- izskata iesniegumus par atteikšanos no Latvijas nepilsoņa un Latvijas bezvalstnieka statusa.

Uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā

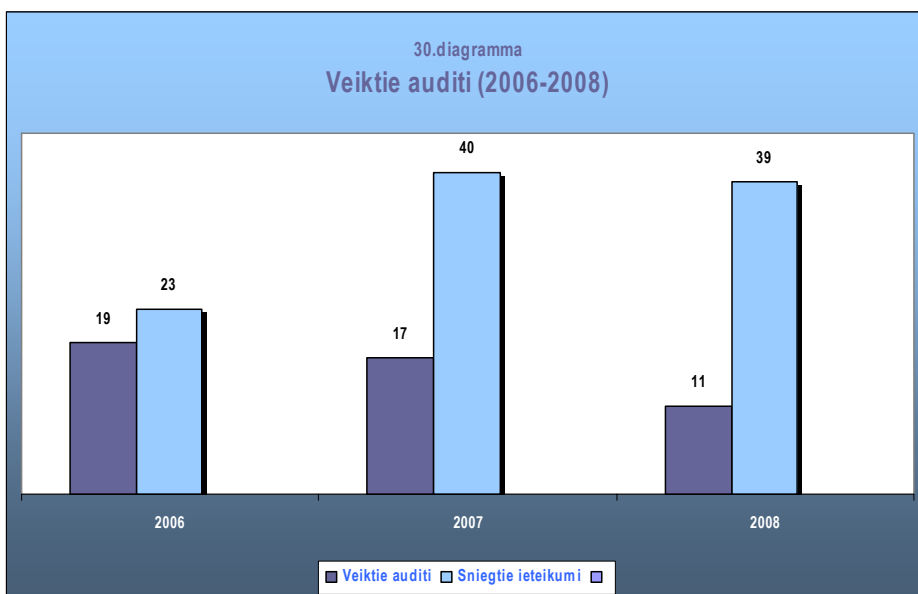
Nodrošinot pakalpojumu pieejamību un uzlabojot klientiem sniedzamo pakalpojumu kvalitāti, 2008.gadā:

- Izveidotas mūsdienīgas klientu apkalpošanas zāles 7 Pārvaldes teritoriālajās nodaļās: Rīgas 1.nodaļā, Rīgas 2. nodaļā, Rīgas 4.nodaļā, Jūrmalas pilsētas nodaļā, Kuldīgas rajona nodaļā, Saldus rajona nodaļā un Daugavpils pilsētas un rajona nodaļā.
- Ieviesta elektroniskā rindu sistēma Rīgas 1. nodaļā, Rīgas 2. nodaļā, Jūrmalas pilsētas nodaļā, Daugavpils pilsētas un rajona nodaļā, Rēzeknes pilsētas un rajona nodaļā un Liepājas pilsētas un rajona nodaļā.
- Ieviesta iepriekšējā pieraksta sistēma Pārvaldes pakalpojumu saņemšanai.
- Īstenots Eiropas Bēgļu Fonda projekts „Pakalpojumu sniegšanas iespēju pilnveidošana patvēruma meklētājiem, bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu”.
- Sadarbībā ar Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariātu izstrādāti kopumā 11 maksas un bezmaksas elektroniskie pakalpojumi, kuri pieejami autentificējoties ar elektronisko parakstu vai internetbankas autentifikācijas līdzekļiem.

2.5. Informācija par PMLP vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai

Lai nodrošinātu PMLP attīstību un iestādes darba kvalitātes nepārtrauktu pilnveidošanu, Pārvaldē regulāri tiek veikti plānoti un neplānoti auditi, funkcionālā izvērtēšana un darbinieku novērtēšana.

Regulāri veicot auditus, tiek noteiktas un novērtētas būtiskākās riska jomas, lai īstenotu uzdevumus PMLP iekšējās kontroles sistēmas uzturēšanā. Novērtējot tās efektivitāti un

lietderību, tiek ieteikti iespējamie uzlabojumi audita ieteikumu veidā.

Izvērtējot 2008.gadā auditos atklātos faktus un sniegtos ieteikumus, kā būtiskākie jāmin ieteikumi dokumentācijas noformēšanai Pārvaldes struktūrvienībās saskaņā ar normatīvajos aktos

noteikto, ieteikumi par struktūrvienību nolikumu un amata aprakstu aktualizāciju un Pārvaldes darbinieku profesionālo apmācību organizēšanu, kā arī ieteikumi saistībā ar finanšu līdzekļu izmantošanu atbilstoši ES projektu noteiktajiem mērķiem.

3. BUDŽETA INFORMĀCIJA

3.tabula

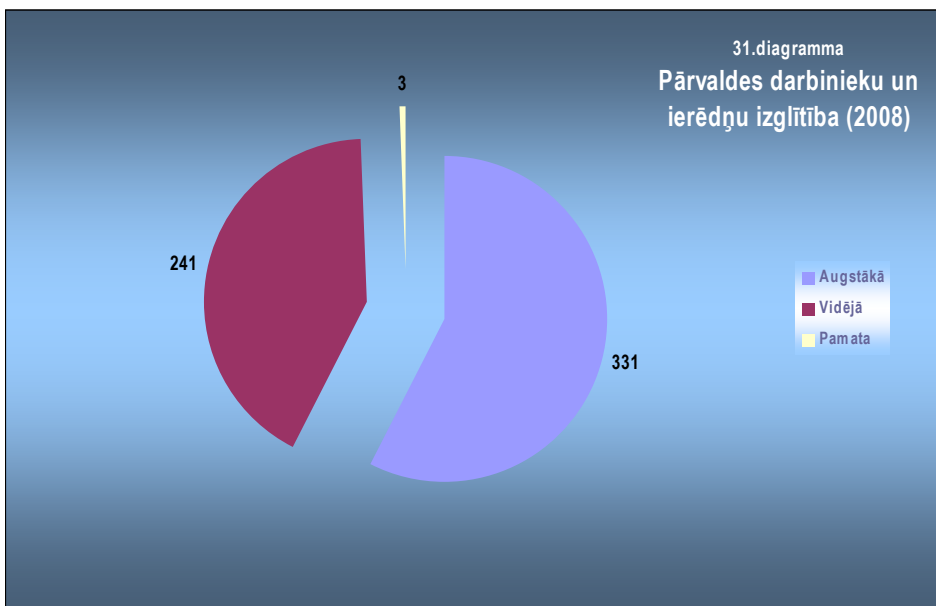
Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (latos)

N.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	17 212 073	10 275 902	13 239 807
1.1.	dotācijas	16 234 591	9 711 967	12 032 224
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	308 679	119 888	152 982
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	668 803	444 047	1 054 601
2.	Izdevumi (kopā)	10 309 298	10 369 314	13 731 680
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	9 303 607	9 975 066	11 695 911
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	272 769	93 412	161 656
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	46	-	96 524
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	732 876	300 836	1 777 589

4. PERSONĀLS

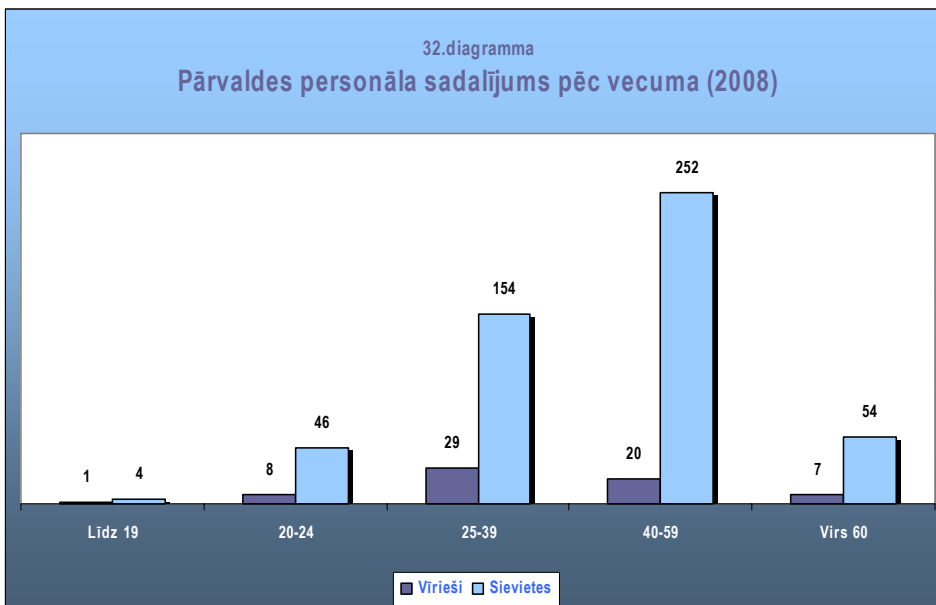
Ar katru gadu un jo īpaši pēc Latvijas pievienošanās Šengenas telpai pieaugušas prasības PMLP personāla kvalifikācijai, jo nepieciešams profesionāli īstenot Eiropas Savienības ietvaros būtiski paplašinātās lekslietu ministrijas iestāžu funkcijas migrācijas un patvēruma jomā, kā arī informācijas tehnoloģiju un elektronisko pakalpojumu jomā.

Pārskata periodā PMLP pastāvēja liela kadru mainība. Galvenais tās iemesls bija darbinieku un ierēdņu zemais atalgojums. 2008.gadā darba tiesiskās attiecības pārtrauktas ar 84 darbiniekiem, bet darbā pieņemti 104 jauni darbinieki.

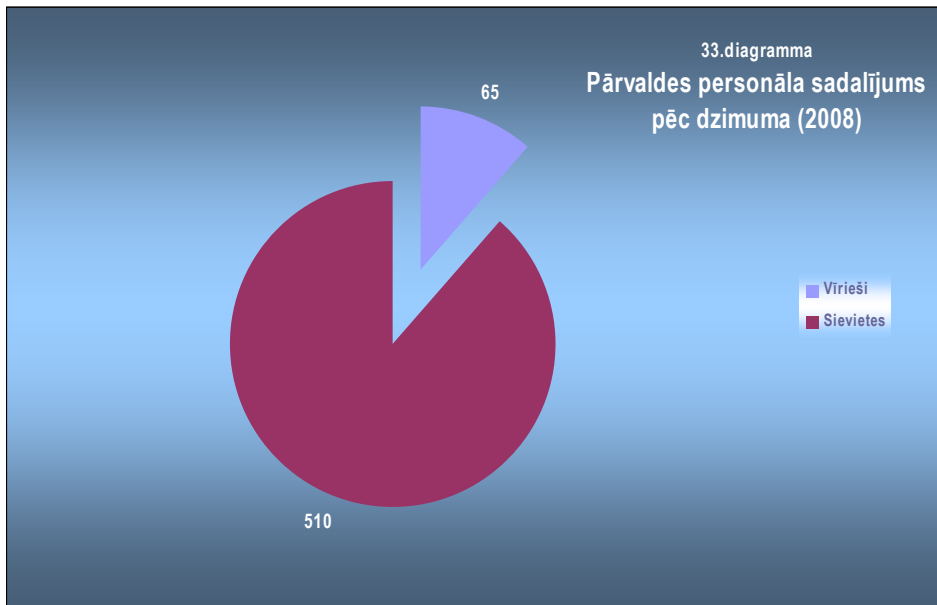

Pārskata gadā Pārvaldē tika nodarbināti 377 darbinieki un 198 vispārējā civildienesta ierēdņi.

No 575 PMLP strādājošajiem augstākā izglītība ir 331 strādājošajam, vidējā – 241, bet pamatizglītība - tikai trim.

Lielākā daļa PMLP strādājošo ir vecuma grupā no 40 līdz 59 gadiem, nākošā lielākā daļā nodarbināto ir vecuma grupā no 25 līdz 39 gadiem. Salīdzinoši neliels ir to Pārvaldē strādājošo skaits, kuru vecums ir no 20 līdz 24 gadiem – tikai 36 personas.

Pārvaldes personāla sastāvā lielāks ir sieviešu pārsvars: no kopējā strādājošo skaita 510 darbinieki ir sievietes un tikai 65 darbinieki – vīrieši.

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

5.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Pārskata gadā PMLP turpināja regulāri informēt sabiedrību par aktualitātēm iestādes darbībā. Sabiedrības informēšana notika gan tiešā veidā pašu un citu institūciju organizētos pasākumos, gan ar informatīvu materiālu, mājas lapu un plašsaziņas līdzekļu starpniecību.

Ņemot vērā valsts iestāžu darbības vispārējo nozīmīgumu, **plašsaziņas līdzekļu interese** par Pārvaldes aktivitātēm un jaunumiem bijusi liela. 2008.gadā regulāri tika izsūtīti paziņojumi par nozīmīgākajiem nosacījumiem un darbības rezultātiem, kā arī citiem Pārvaldes kompetencē esošiem sabiedrībā aktuāliem notikumiem. Turklāt regulāri tika gatavotas atbildes uz ziņu aģentūru, nacionālo un reģionālo plašsaziņas līdzekļu pārstāvju jautājumiem.

Pārskata gadā vislielākā plašsaziņas līdzekļu interese bija saistīta ar ES prasībām un starptautiskiem standartiem atbilstošu personu apliecinošu un ceļošanas dokumentu izdošanu. Pārvaldes un plašsaziņas līdzekļu sadarbības rezultātā sagatavotas vairākas publikācijas laikrakstiem, žurnāliem, interneta portāliem, Pārvaldes priekšnieks un vadošie speciālisti, popularizējot iestādes darbību, snieguši intervijas un komentārus televīzijā un radio.

Papildus darbam ar plašsaziņas līdzekļiem sabiedrības informēšanai PMLP īstenoja arī citus pasākumus.

2008.gada aprīļa beigās tika atklāta Pārvaldes **mājas lapa** jaunā dizainā ar pārskatāmu lapas struktūru un navigāciju. Tā veidota kā ērts, visaptverošs informācijas avots par iestādes kompetencē esošajiem jautājumiem. Pārskata gadā Pārvaldes mājas lapa apmeklēta 162 706 reizes, dienā vidēji 600 apmeklējumi. Lai saņemtu jaunāko informāciju par Pārvaldi uz e-pastu, reģistrējušies 118 lietotāji. Atbildes uz specifiskiem jautājumiem interesenti var saņemt, piedaloties PMLP mājas lapas forumā, rakstot uz informatīvo e-pasts – pmlp@pmlp.gov.lv vai izmantojot tiešsaistes saziņas formu mājas lapā.

Lai pilnveidotu iedzīvotāju informēšanu par PMLP sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī atbrīvotu Pārvaldes darbiniekus to tiešo pienākumu veikšanai, 2008.gada vidū sadarbībā ar A/S „Lattelecom” tika izveidots **informatīvais tālrunis**, kur informāciju par PMLP sniegtajiem pakalpojumiem sniedz vairāki apmācīti operatori.

Vispusīga informācija par Pārvaldi piedāvāta arī faktu lapu veidā. Pārskata gadā tika sagatavoti un izdoti šādi **informatīvie materiāli**:

- buklets „Vai tu zini, kas ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde?” latviešu, angļu un krievu valodā, katrs 2000 eksemplāros;

- buklets „Kas ir ledzīvotāju reģistrs?” latviešu un krievu valodā, katrs 2000 eksemplāros;
- buklets „Palīgs tiem, kuri vēlas repatriēties uz Latviju” latviešu un krievu valodā, katrs 2000 eksemplāros;
- faktu lapa „Reģistrē dzīvesvietu, dzīvojot vai strādājot ārvalstīs!” latviešu un krievu valodā, 2000 eksemplāros;
- plakāts „Ieskaties savā pasē!” 300 eksemplāros.

Tāpat, Pārvaldei sadarbojoties ar VAS Starptautiskā lidosta „Rīga”, tika izveidots un Starptautiskās lidostas „Rīga” mājas lapā www.riga-airport.com izvietots baneris, kas informēja par izmaiņām ceļošanas dokumentu izmantošanā.

Turpinot iepriekšējos gados aizsāktās tradīcijas, 2008.gadā rīkoti vairāki pasākumi sabiedrības uzmanības piesaistei un izpratnes veidošanai - Informatīvās dienas skolēniem un Valsts pārvaldes atvērto durvju diena. Šo pasākumu ietvaros gada laikā Pārvaldes teritoriālās nodaļas apmeklējuši aptuveni 1500 skolēnu un skolotāju.

Pārvalde piedalījās arī lekslietu ministrijas rīkotajā Latvijas Republikas 90.gadadienai veltītajā pasākumā „Drošība un kārtība – Latvijai 90” un Eiropas bēgļu fonda projekta „Pakalpojumu sniegšanas iespēju pilnveidošana patvēruma meklētājiem, bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu” ietvaros, organizēja vairāku pasākumu kopumu ar mērķi palīdzēt saprast patvēruma meklētāju jautājuma problemātiku.

5.2. Sabiedrības aptaujas rezultāti

2008.gadā PMLP veica sabiedriskās domas pētījumu par iedzīvotāju attieksmi pret Pārvaldi un tās sniegtajiem pakalpojumiem. Pētījumu ietvaros tika veikta gan iedzīvotāju aptauja, gan fokusgrupas diskusija.

Iedzīvotāju aptauja liecina, ka salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem ir palielinājusies iedzīvotāju informētība par PMLP – par iestādi bija dzirdējuši nedaudz vairāk kā 90% respondentu. 2008.gadā salīdzinot ar iepriekšējo gadu palielinājusies arī uzticība PMLP – uzticības līmenis bija augstākais pēdējo četru gadu laikā.

Neraugoties uz 2008.gada sākuma teritoriālo nodaļu pārslodzi, kad iedzīvotājiem pasēs nomaīnai bieži nācās ilgstoši gaidīt rindā, ar Pārvaldes sniegtajiem pakalpojumiem pilnībā vai daļēji bijuši apmierināti 90% klientu.

Vērtējot PMLP pakalpojumus un aktivitātes, vislabākās atsauksmes respondentu vidū bija par klientu apkalpošanas sistēmas un Pārvaldes nodaļu modernizāciju, kā arī jaunā parauga pasu izsniegšanu, uzlabojumiem ar migrāciju saistītajos pakalpojumos un informatīvajiem pasākumiem skolās par pasēm.

Galvenais iemesls respondentu neapmierinātībai ar saņemtajiem pakalpojumiem ir ilgais gaidīšanas laiks, garās rindas, neapmierinoša darbinieku attieksme pret klientiem un augstās pakalpojumu cenas.

Tomēr sabiedriskās domas aptauja liecina, ka kopumā iedzīvotāji PMLP vērtē pozitīvi un bijuši apmierināti ar saņemtajiem pakalpojumiem.

5.3 Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Lai nodrošinātu sabiedrības līdzdalību PMLP pārziņā esošo jomu politikas izstrādē, pārskata gadā Pārvalde turpināja sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām, iesaistot tās gan lēmumu pieņemšanas procesā, gan ES projektu īstenošanā.

Pārskata periodā nevalstiskās un starptautiskās organizācijas (Latvijas Pilsoniskā alianse, biedrība „Sarkanais krusts”, biedrība „Patvērums „Drošās mājas””) sniedza priekšlikumus par aktivitātēm un darbībām Eiropas Bēgļu fonda 2009.gada programmas ietvaros, kā arī piedalījās un uzvarēja EBF projektu konkursos. EBF III ietvaros 2009.gadā projektus īstenošas nevalstiskās un starptautiskās organizācijas:

- biedrība „Patvērums „Drošā māja””,
- biedrība „Latvijas cilvēktiesību centrs”,
- Starptautiskā Migrācijas organizācija.

Priekšlikumus patvēruma un migrācijas jomā PMLP sniedza arī Starptautiskās Migrācijas organizācijas (IOM) Rīgas birojs, kas ir galvenā starpvaldību humanitāra nepolitiska organizācija, kas darbojas migrācijas jomā.

Biedrību „Sarkanais krusts” un „Patvērums „Drošās mājas”” pārstāvji piedalījās Eiropas Bēgļu fonda (EBF) projekta "Pakalpojumu sniegšanas iespēju pilnveidošana patvēruma meklētājiem, bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu" ietvaros organizētajos apmācību semināros.

Pārvalde arī sniedza materiālo palīdzību un veselības aprūpes pakalpojumus nepilngadīgām personām ar alternatīvo statusu, kas uzturas biedrībā „Zvannieku mājas”.

6. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM

6.1. Nākamā gada prioritātes

Pārvalde 2009.gadam ir noteikusi šādas prioritātes:

- Pilnveidot personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas procesu, ieviešot mobilās darba stacijas pirkstu nospiedumu attēlu iegūšanai, lai nodrošinātu pieteikumu noformēšanu un pasu izsniegšanu personas dzīves vai uzturēšanās vietā;
- Veikt pasākumus, lai nodrošinātu šādu papildus funkciju veikšanu:
  - 2009.gada otrajā pusgadā uzsākt pieņemt maksājumus, izmantojot maksājumu kartes, iekasējot valsts budžeta maksājumus un maksu par budžeta iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem;
  - 2010.gadā uzsākt izskatīt apstrīdētos lēmumus par deklarēto dzīvesvietu;
  - 2010.gadā ieviest vienas pieturas aģentūras principu darba atļauju izsniegšanā ārzemniekiem, kurus vēlas nodarbināt Latvijā;
  - 2011.gadā uzsākt uzturēšanās atļauju un identifikācijas karšu izsniegšanu, saskaņā ar grozījumiem Eiropas Padomes 2002.gada 13.jūnija Regulā Nr.1030/2002, kas nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem;
- Izstrādāt jaunu informācijas sistēmu, veidojot sarakstu par liegumu personai uzaicināt ārzemniekus;
- Pilnveidot Nacionālās Vīzu informācijas sistēmu informācijas apmaiņai ar Šengenas Centrālo vīzu informācijas sistēmu;
- Nodrošināt sekmīgu Eiroparlamenta un pašvaldību vēlēšanu norisi, īstenojot sekojošus pasākumus:
  - pilnveidot Vēlētāju reģistra informācijas sistēmu,
  - ieviest jaunu e-pakalpojumu, lai persona varētu noskaidrot savu vēlēšanu iecirkni;
- Noslēgt 106 līgumus ar pašvaldībām par ziņu sniegšanu tiešsaistē ledzīvotāju reģistram;
- Nodrošināt dalību Eiropas Padomes Vīzu darba grupā, VIS nacionālo projektu vadītāju sanāksmē, SIS VIS darba grupas sanāksmēs, kā arī Eiropas Padomes patvēruma darba grupā, ņemot vērā paredzamos grozījumus Eiropas Savienības tiesību aktos patvēruma jomā;

- Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta darbības ietvaros izstrādāt piecus pētījumus;
- Izstrādāt 26 tiesību aktus, lai uzlabotu un pilnveidotu tiesisko bāzi, kas reglamentē PMLP funkciju izpildi:

Migrācijas un patvēruma jomā:

- Likumprojekts „Grozījumi Imigrācijas likumā”;
- Likumprojekts „Grozījumi Repatriācijas likumā”;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 3.oktobra noteikumos Nr.813 „Uzturēšanās atļauju noteikumi””;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Vīzu noteikumi”;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Noteikumi par valstīm, kuru pilsoņiem, izsniedzot vīzu vai uzturēšanās atļauju, nepieciešams veikt papildu pārbaudi, kā arī nepieciešama vīza, lai ieceļotu Latvijas Republikā kruīza kuģa pasažieru statusā”;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījumi Ministru kabineta 2008.gada 1.aprīļa noteikumos Nr.222 „Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem””;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 20.janvāra noteikumos Nr.44 „Noteikumi par darba atļaujām ārzemniekiem””;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Patvēruma meklētāja, kurš izmitināts patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā, uztura, higiēnas un pirmās nepieciešamības preču iegādes apmērs un segšanas kārtība”;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Patvēruma meklētāju izmitināšanas centra iekšējās kārtības noteikumi”;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Pabalsta apmērs un piešķiršanas kārtība bēglim un personai, kurai piešķirts alternatīvais statuss”;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Kārtība, kādā notiek bēgļa, personas, kurai piešķirts alternatīvais statuss un pagaidu aizsardzība, ģimenes atkalapvienošana”;

- Ministru kabineta noteikumu projekts „Personas apliecības paraugs, izsniegšanas kārtība un derīguma termiņš personai, kurai piešķirta pagaidu aizsardzība”;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Informācijas apjoms, kas nepieciešams, lai pārvietotu personu, kurai piešķirta pagaidu aizsardzība, uz citu dalībvalsti, kā arī personai izsniedzamā pārvietošanas dokumenta paraugs un izsniegšanas kārtība”.

ledzīvotāju reģistra jautājumos:

- Likumprojekts „Grozījumi Vēlētāju reģistra likumā”;
- Likumprojekts „Grozījumi Dzīvesvietas deklarēšanas likumā”;
- Likumprojekts „Grozījumi ledzīvotāju reģistra likumā”;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 17.jūnija noteikumos Nr. 322 „ledzīvotāju reģistrā iekļauto ziņu izsniegšanas kārtība””;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 5. decembra noteikumos Nr. 986 „Noteikumi par dzīvesvietas deklarācijas un deklarācijas iesniegumu veidlapām un deklarācijā sniegto ziņu pārbaudes kārtību””;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 11.februāra noteikumos Nr. 72 „Kārtība, kādā anulējamas ziņas par deklarēto dzīvesvietu””.
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījumi Ministru kabineta 2005.gada 30.augusta noteikumos Nr.646 „Noteikumi par pabalstu nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem””;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījumi Ministru kabineta 1997.gada 13.maija noteikumos Nr.178 „Noteikumi par nacionālās pretošanās kustības dalībnieku uzskaiti un nacionālās pretošanās kustības dalībnieka apliecības un krūšu nozīmes izsniegšanu un uzskaiti””;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījumi Ministru kabineta 1996.gada 22.oktobra noteikumos Nr.408 „Noteikumi par politiski represēto personu uzskaiti, politiski represēto personu apliecību izsniegšanu un minēto apliecību uzskaiti””;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Noteikumi par veidlapām dzīvesvietas deklarēšanai, deklarācijā sniegto ziņu pārbaudes kārtību un dzīvesvietas elektroniskās deklarēšanas kārtību”;

- Ministru kabineta noteikumu projekts „Noteikumi par ledzīvotāju reģistra pirmuzskaites veidlapas paraugu un tās aizpildīšanas kārtību”.

Personu apliecinošu dokumentu izsniegšanas jomā:

- Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījumi Ministru kabineta 2007.gada 13.novembra noteikumos Nr.775 „Pasu noteikumi””;
- Ministru kabineta noteikumu projekts „Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumos Nr. 1059 „Noteikumi par valsts nodevu par personas apliecību un pasu izsniegšanu””.

6.2. PMLP īstenotie projekti

2009. un turpmākajos gados Pārvalde īsteno divus Eiropas Bēgļu fonda projektus:

- Projekts „Uzņemšanas funkciju optimizācijas izpēte un Vienotās migrācijas informācijas sistēmas Patvēruma meklētāju apakšsistēmas uzlabošana” paredz optimizēt patvēruma meklētāju uzņemšanas procedūras un patvēruma meklētāju izmitināšanas centra „Mucenieki” saimniecisko efektivitāti, kā arī uzlabot patvēruma meklētāju personu datu apstrādi.
- Projekts „Patvēruma procedūras kvalitātes uzlabošana” paredz uzlabot starptautiskās aizsardzības lūgumu izskatīšanas procedūru kvalitāti.

Pārvalde arī īsteno šādus Trešo valstu valstpiederīgo integrācijas fonda projektus:

- Projekts „Uzturēšanās atļauju informācijas sistēmas datu apstrādes procesa uzlabošana” paredz pilnveidot Vienotās migrācijas informācijas sistēmas Uzturēšanās atļauju informācijas apakšsistēmas trešo valstu valstpiederīgo statistikas apkopošanu. Tas dos iespēju nodrošināt detalizētas informācijas iegūšanu par Latvijā pastāvīgi dzīvojošiem trešo valstu valstpiederīgajiem.
- Projekts „Trešo valstu valstpiederīgo repatriantu vajadzību novērtēšana” paredz izstrādāt rekomendācijas par nepieciešamajiem adaptācijas pakalpojumiem trešo valstu valstpiederīgajiem repatriantiem un veicināt nepieciešamo pakalpojumu pieejamību.
- Projekts „Atbalsts repatriantiem – trešo valstu valstpiederīgajiem” paredz nodrošināt repatriantiem - trešo valstu valstpiederīgajiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri tikko ieradušies uz pastāvīgu dzīvi Latvijā, nepieciešamo materiālo un sociālo atbalstu, iespēju paaugstināt latviešu valodas zināšanas un zināšanas par latviešu kultūru, kā arī iespēju sekmīgi iekļauties darba tirgū.

Pārvalde arī īsteno Ārējo robežu fonda projektu „Nacionālās VIS savienojuma ar centrālo VIS nodrošināšana”, kura mērķis ir papildināt Latvijas nacionālo vīzu

informācijas sistēmu, nodrošinot datu apmaiņu ar Eiropas Savienības centrālo vīzu sistēmu, kā arī veicot lietotāju apmācību.

Savukārt Eiropas Atgriešanās fonda projekta “**Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes darbinieku apmācība**” ietvaros paredzēts apmācīt Pārvaldes darbiniekus, kas iesaistīti nelegāli ceļojošo personu atgriešanas jautājumu risināšanā.

6.3. Plānotie pētījumi

2009.gadā Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta darbības ietvaros Pārvalde veiks piecus pētījumus:

- Ikgadējais politikas ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju Latvijā 2008.gadā;
- Ikgadējais statistikas ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju Latvijā 2007.gadā;
- Izpētes darbs „Uzņemšanas, atgriešanas un integrācijas politika nepavadītiem nepilngadīgajiem ārzemniekiem Latvijā”;
- Izpētes darbs „Dažādas nacionālās prakses, piešķirot ne-ES harmonizētos aizsardzības statusus”;
- Izpētes darbs „Programmas un stratēģijas, veicinot atbalstīto atgriešanu un re-integrāciju no ES dalībvalstīm”.